

Model edukacyjny

Edukacja biblioteczna, a kształcenie zintegrowane

Autor: Agata Bańka

Projekt: Praktyka czyni Mistrza

Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania im. Gen. Jerzego Ziętka w Katowicach

EDUKACJA BIBLIOTECZNA A KSZTAŁCENIE ZINTEGROWANE

Wszyscy, którym leży na sercu kształtowanie osobowości dziecka, zastanawiają się jakie są skuteczne metody dotarcia do psychiki małego człowieka. Bardzo istotny wpływ na rozwój dziecka ma jego stały kontakt z książką. Spełnia on wiele ważnych funkcji, m.in. wpływa na sferę poznawczą, wychowawczą, estetyczną. Również główne cele edukacji polonistycznej nauczania wczesnoszkolnego, a więc wdrażanie do posługiwania się językiem literackim, kształcenie sprawności w zakresie wypowiedzania się, pisania, czytania i umiejętności pracy z tekstem, realizowane są na bazie aktywności czytelniczej. Przeżywanie czytanego utworu literackiego powoduje większe zainteresowanie otoczeniem, wyzwalanie ekspresji plastycznej, słownej, wzbogacanie procesów myślowych. Ocena bohaterów książkowych zwiększa doświadczenia życiowe dziecka. Ukazuje błędne lub prawidłowe postawy społeczne, kształtuje uczuciowy stosunek do rodziny. Mały czytelnik przeżywa losy bohaterów książkowych, często utożsamia się z nimi. Lektura pobudza fantazję, rozwija wyobraźnię, wzbogaca słownictwo, wdraża do logicznego myślenia, pogłębia i rozszerza wiadomości. Budzenie więc zainteresowania książką, już od najmłodszych lat, ma niewątpliwie wielkie znaczenie i pozytywnie wpływa na wszechstronny rozwój dziecka. W pierwszych klasach szkoły podstawowej dziecko uczy się trudnej sztuki czytania i wtedy rozpoczyna się jego samodzielna przygoda z książką. Samo może wybrać lektury w bibliotece szkolnej lub publicznej. W sytuacji wolnego dostępu do półek, staje ono przed skarbnią gdzie może dotknąć, obejrzeć i na koniec wybrać dla siebie odpowiednią pozycję. Gdy ma do dyspozycji bogaty księgozbiór, może dotrzeć do książki o interesującej go tematyce, ciekawie wydanej i o oczekiwanej objętości.

Proces czytania i technika czytania, które nabywają dzieci w klasach I-III, nie mogą być celem samym w sobie. Powinny natomiast być sposobem realizacji postawy poznawczej dziecka bądź zaspokajając jego potrzebę przeżyć.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego (2003 r.) spośród zadań w zakresie edukacji polonistycznej wymienia „zapoznanie dzieci z polską i światową literaturą klasyczną”. Również projekt nowej podstawy mającej obowiązywać od roku szkolnego 2009/2010 zakłada że:

„uczeń interesuje się książką i czytaniem; słucha w skupieniu czytanych utworów (np. baśni, opowiadań, wierszy), w miarę swoich możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela. Ważnym celem edukacji polonistycznej ma być rozwijanie u dzieci zamiłowania do czytelnictwa poprzez słuchanie pięknego czytania i rozmawianie o przeczytanych utworach oraz korzystanie z bibliotek (np. szkolnej). Dobór lektur ma uwzględnić następujące gatunki literatury dziecięcej: baśnie, bajki, legendy, opowiadania, wiersze, komiksy. Przy wyborze lektur trzeba się kierować realnymi umiejętnościami czytelniczymi dzieci, a także potrzebami wychowawczymi i edukacyjnymi”. Jednocześnie z tymi postulatami, stale ulega zmniejszaniu lista lektur, które uczeń samodzielnie bądź z nauczycielem powinien poznać w trakcie pierwszych trzech lat pobytu w szkole. Obecny kanon lektur dla kształcenia zintegrowanego zawiera zaledwie 10 tytułów. Pominięto w nim zarówno podstawowe, uznane za klasykę utwory dla dzieci, brakuje również tych, które prezentują najnowsze tendencje i przez znawców literatury dla dzieci uznane zostały za szczególnie wartościowe ze względu na zawarte w nich treści.

Niniejszy program jest propozycją dla nauczycieli kształcenia zintegrowanego. I etap edukacyjny - kształcenie zintegrowane nie przewiduje ścieżek edukacyjnych, ale odpowiednie treści związane z biblioteką szkolną i czytelnictwem można realizować według zasad podyktowanych doraźnymi potrzebami szkoły. Czytelnik w pierwszych trzech latach edukacji powinien być objęty szczególną opieką, bowiem jest to okres pierwszych fascynacji i nawyków czytelniczych a także największej podatności na odbiór literatury dziecięcej. Prowadzenie zajęć przez jednego zazwyczaj nauczyciela - wychowawcę stwarza możliwość lepszej i częstszej współpracy z biblioteką. Program realizowany będzie w ramach zajęć w bibliotece, imprez i uroczystości bibliotecznych i środowiskowych (Ośrodek Kultury w Brzeszczach)

Cele edukacyjne:

- wspomaganie wszechstronnego harmonijnego rozwoju ucznia,
- przygotowanie do świadomego uczestnictwa w kulturze,
- rozwijanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji w ustawicznym samokształceniu,
- kształtowanie nawyku czytania, korzystania z biblioteki szkolnej i pozaszkolnej,
- poznanie terminów i pojęć związanych z biblioteką i książką,
- rozwijanie zainteresowań czytelniczych,
- wdrażanie do poszanowania książek i innych dokumentów bibliotecznych jako dóbr kultury i czynników rozwoju społecznego

Przewidywane osiągnięcia

- czytanie dla zdobycia wiadomości i zaspokajania potrzeb poznawczych i estetycznych;
- znajomość treści i pojęć związanych z biblioteką i książką;
- poszukiwanie i wykorzystanie informacji z encyklopedii, słowników i innych wydawnictw i dokumentów nieksiążkowych (medialnych);
 - wyszukiwanie w zbiorach biblioteki materiałów na określony temat za pomocą dostępnych dla dzieci narzędzi informacji;
 - prawidłowe korzystanie z różnych źródeł informacji w ustawicznym samokształceniu;
 - poszanowanie książek i innych dokumentów bibliotecznych jako części polskiego dziedzictwa kulturowego

Procedury osiągnięcia celów

W trakcie realizacji programu aktywizacji czytelniczej, dzieci oprócz poznawania tekstów literackich uczą się korzystania ze zbiorów i narzędzi informacji biblioteki szkolnej. Poznają różne typy wydawnictw i poszukują w nich potrzebnych informacji. Zaspokajają w ten sposób własne zainteresowania i wykonują zadania związane z procesem uczenia się. Uczą się poszanowania książek i innych dokumentów bibliotecznych jako dóbr kultury oraz posługiwania się podstawowymi urządzeniami medialnymi. Opracowany program pozostawia swobodę w projektowaniu procesu kształcenia, którego podmiotem jest uczeń, jego zainteresowania

i uzdolnienia. Niektóre tematy nie zostały przypisane konkretnym klasom z uwagi na różny rozkład treści nauczania w poszczególnych programach nauczania kształcenia zintegrowanego.

W kształceniu umiejętności przewidzianych w programie wykorzystane będą różnorodne metody nauczania. Wśród nich przewidziano również metody problemowe i czynnościowe, które rozwijają aktywność poznawczą ucznia - indywidualną i podejmowaną w ramach pracy grupowej. Praktyczne zaangażowanie ucznia w zdobywanie nowej i systematyzowanie wcześniejszej wiedzy oraz umiejętności powinno być podstawą osiągania celów edukacji czytelniczej i medialnej.

Tematyka zajęć:

Klasa I

1. Witajcie w świecie książek (pierwsza wizyta w bibliotece przy okazji zwiedzania szkoły)

(Biblioteka i jej części – wypożyczalnia, czytelnia. Zasady korzystania ze sprzętu komputerowego w MCI)

Termin - początek września

2. Jesteśmy czytelnikami biblioteki szkolnej – przyjęcie pierwszaków w poczet czytelników.

(Zagadnienia: Zbiory biblioteki – książki, ilustracje, mapy, kasety, filmy. Regulamin biblioteki – zasady zachowania się w bibliotece. Rodzaje bibliotek: domowa, szkolna, publiczna).

1 godz. lekcyjna - termin – do uzgodnienia

3. Wędrówki z Koziółkiem Matółkiem. (Głośne czytanie lektury, quiz, zagadki, ilustracje).

1 godz. lekcyjna – termin do uzgodnienia

4. Patron – czyli opiekun naszej szkoły – Stanisław Staszic.

1 godz. lekcyjna – termin do uzgodnienia

Klasa II

1. Urodziny Kubusia Puchatka (zajęcia w bibliotece, poprzedzone głośnym czytaniem lektury).

1 godz. lekcyjna – termin – połowa X

2. Dzieciństwo Stanisława Staszica – jak bawily się dzieci 200 lat temu?

1 godz. lekcyjna – termin do uzgodnienia.

Klasa III

1. Z wizytą w Bullerbyn. (zajęcia podsumowujące omawianie lektury, prezentacja multimedialna, zagadki; twórczość Astrid Lindgren)

1 godz. lekcyjna – termin do uzgodnienia

2. Od rysunku naskalnego do płyty CD (zagadnienia: Dzieje książki i pisma. Formy książki współczesnej).

2 godz. lekcyjne – termin - V

3. Podróż z patronem – miejsca, w których przebywał Stanisław Staszic

1 godz. lekcyjna - termin XII/I

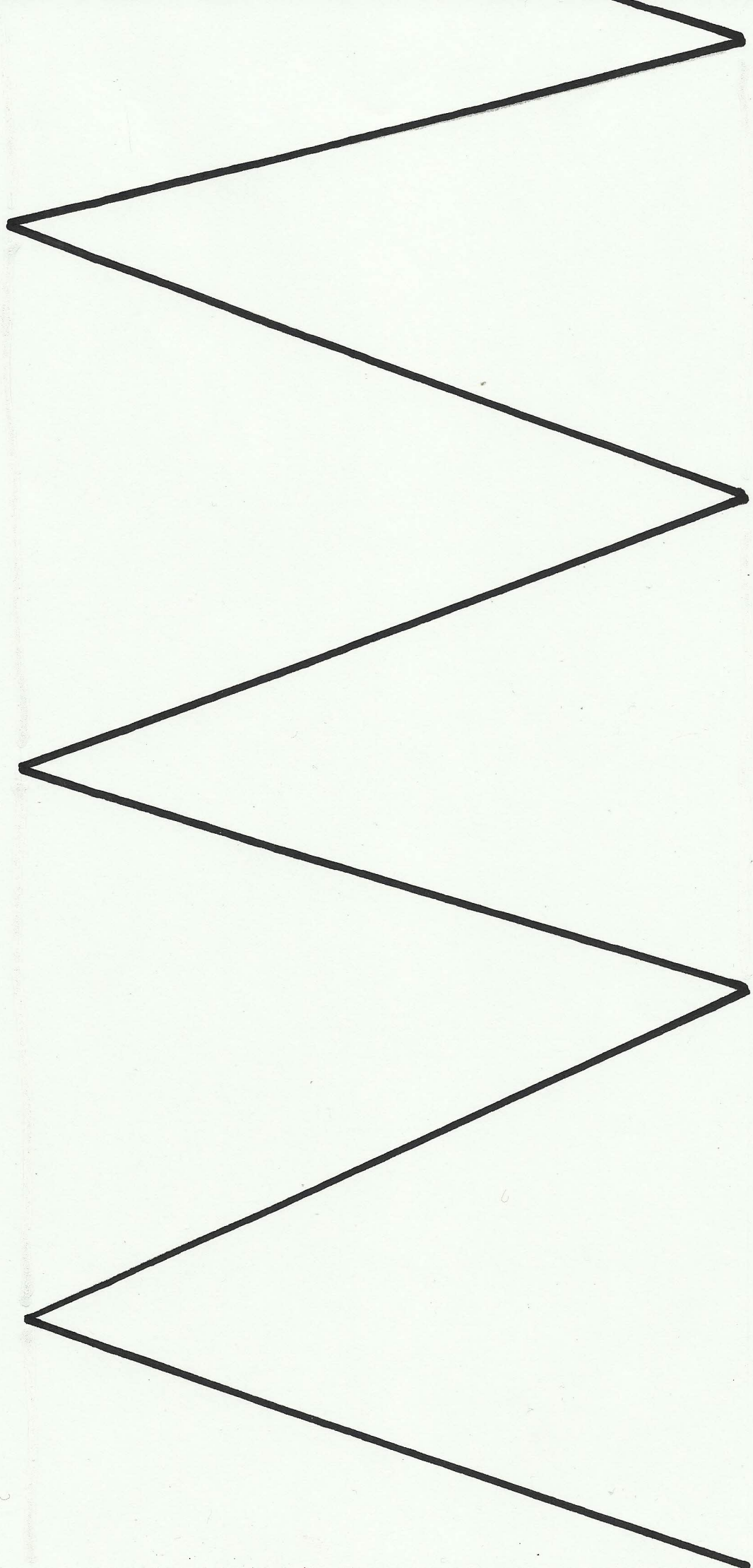
Zajęcia czytelnicze dla wszystkich klas I-III

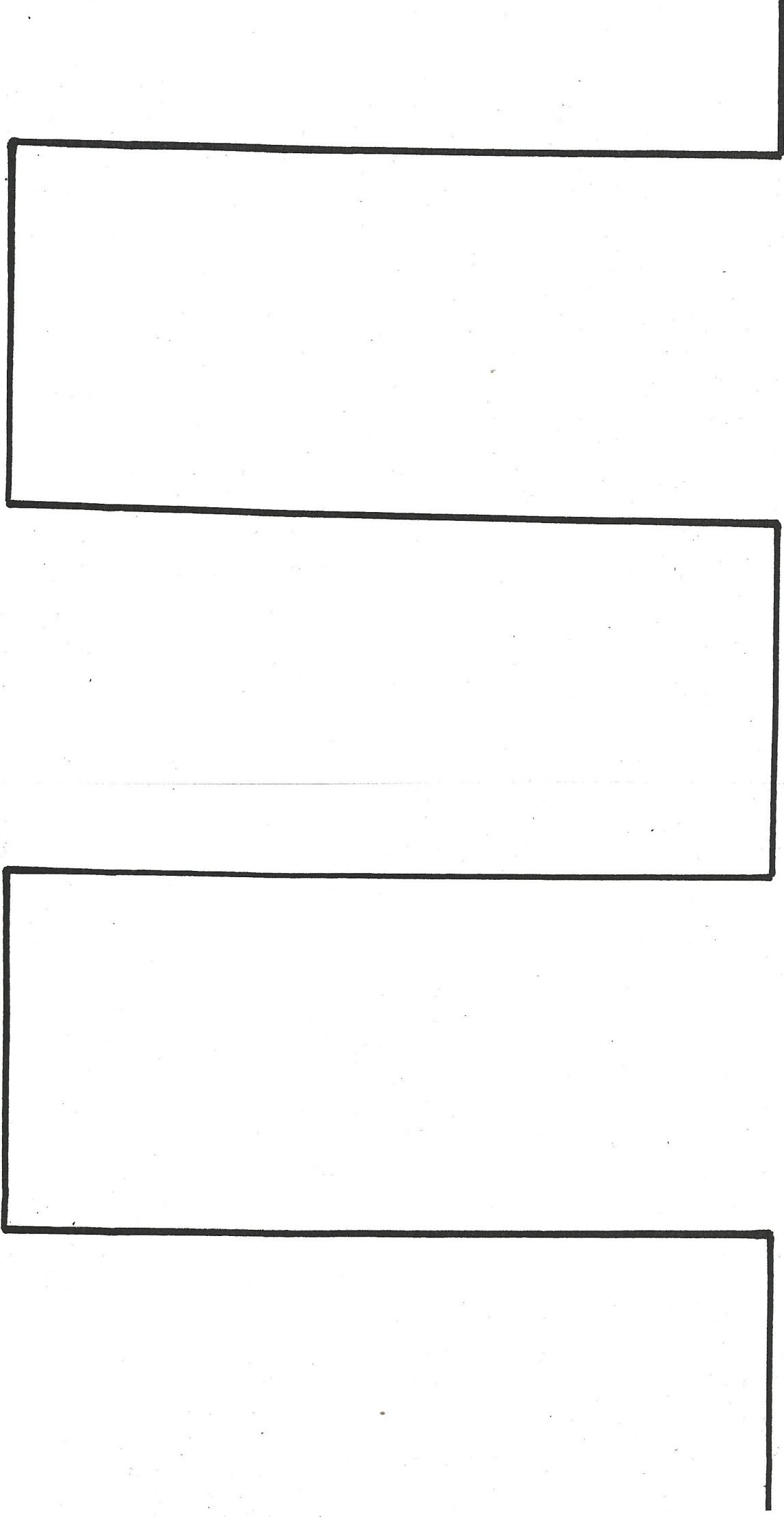
Imprezy czytelnicze połączone z wystawami organizowane w ramach Międzynarodowego Dnia Bibliotek Szkolnych (ostatni tydzień października) lub w innym terminie w cyklu 3-letnim – w każdym roku jedna

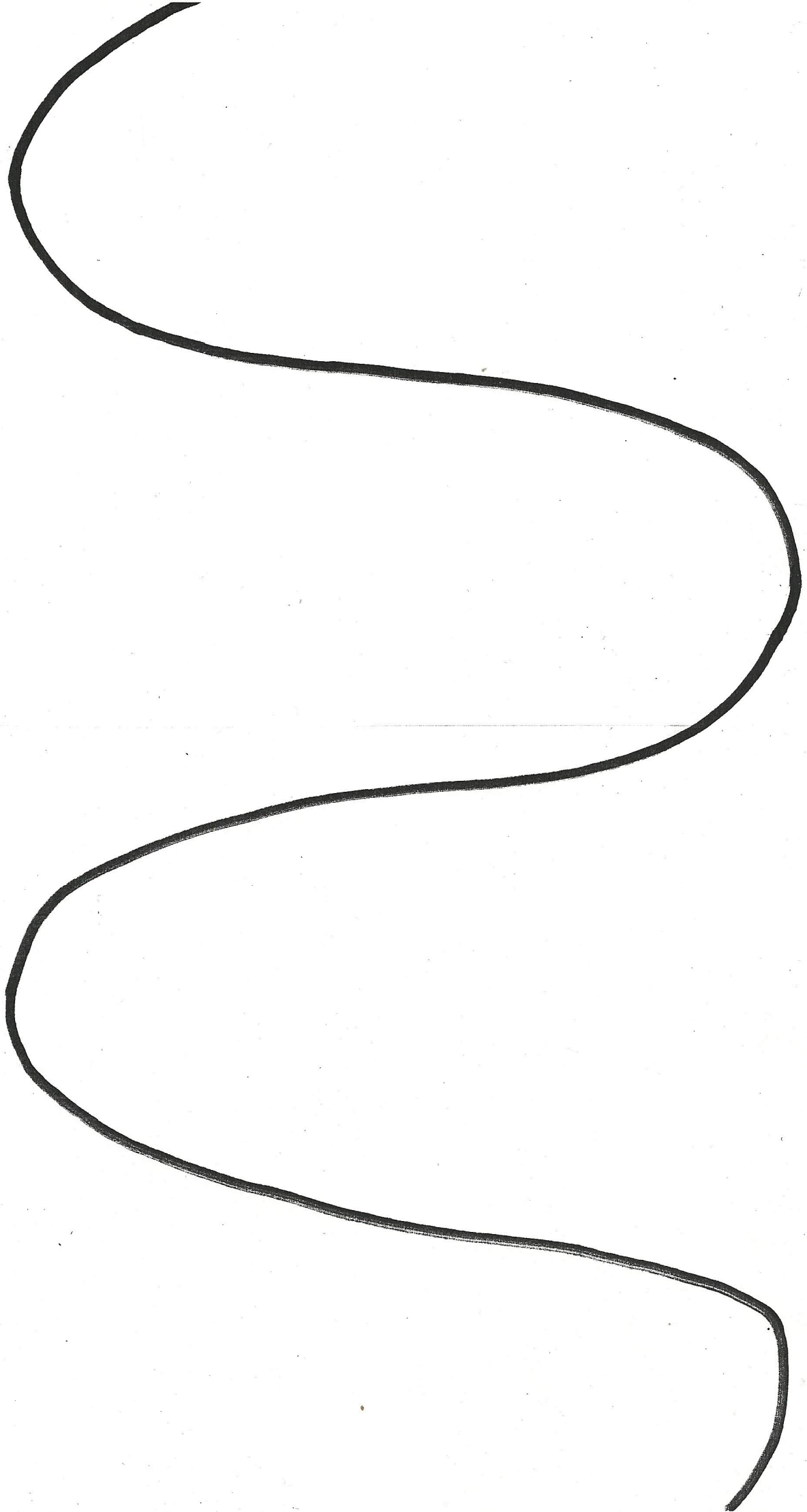
- „**Wśród dzikich zwierząt**” (2008/09); „**Krasnoludki są wśród nas**” (2009/10); „**Światowy Dzień Pluszowego Misia**” (2010/11)

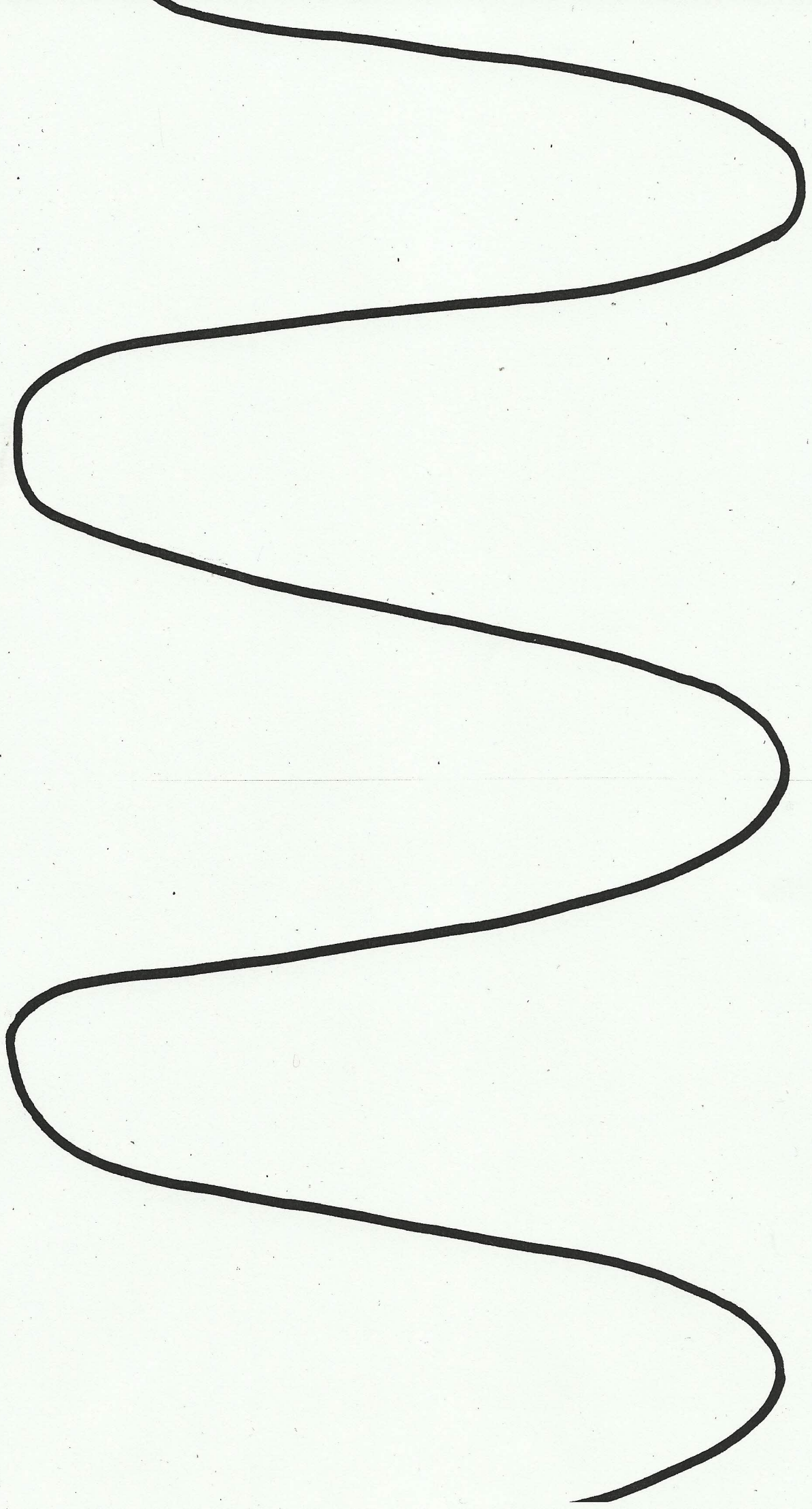
Dodatkowo:

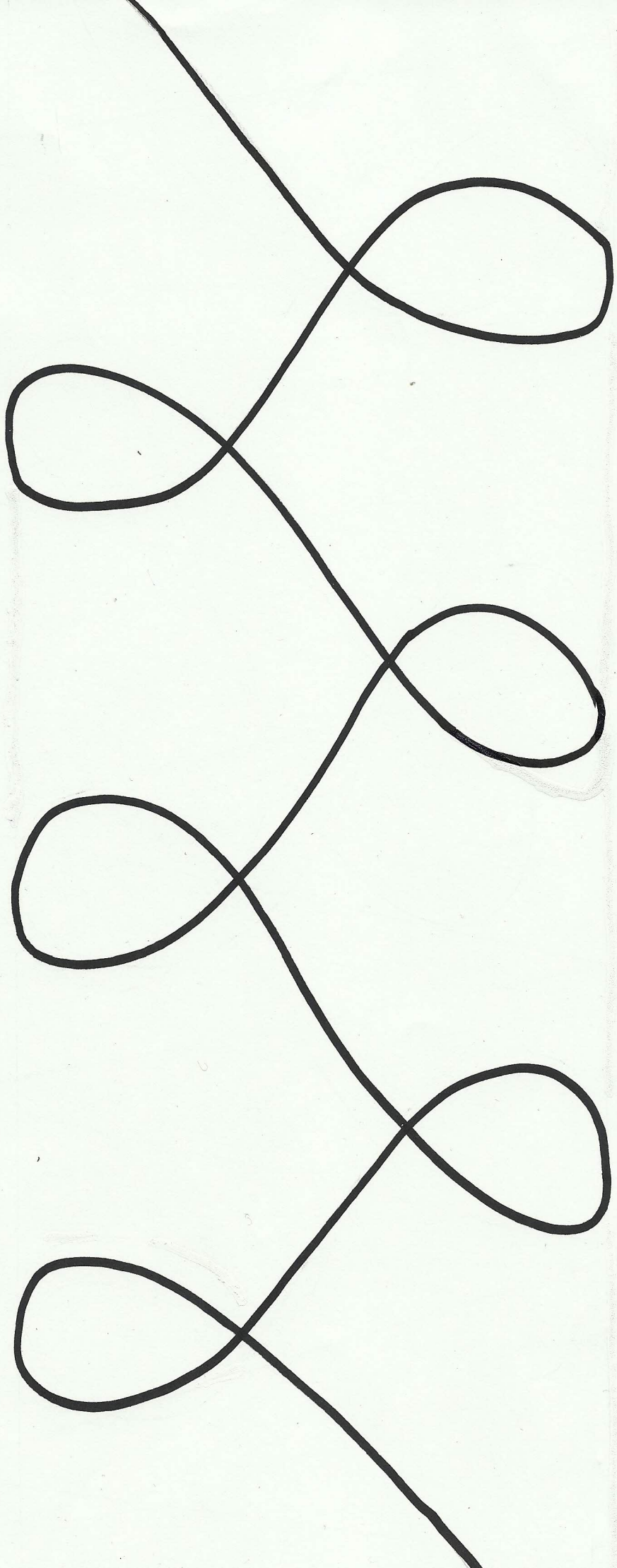
- **29 IX – Dzień Głośnego Czytania** (ogłoszony przez Polską Izbę Książki, obchodzony od 2001 roku). W bieżącym roku w związku z przypadającą 120 rocznicą urodzin Janiny Porazińskiej czytane będą jej teksty.
- **2 IV – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci** (obchodzony w rocznicę śmierci H. Ch. Andersena) – wystawa : „Polskie książki na Liście Honorowej IBBY”
- **Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom** – w ramach kampanii „Cała Polska czyta dzieciom” – 1. tydzień czerwca

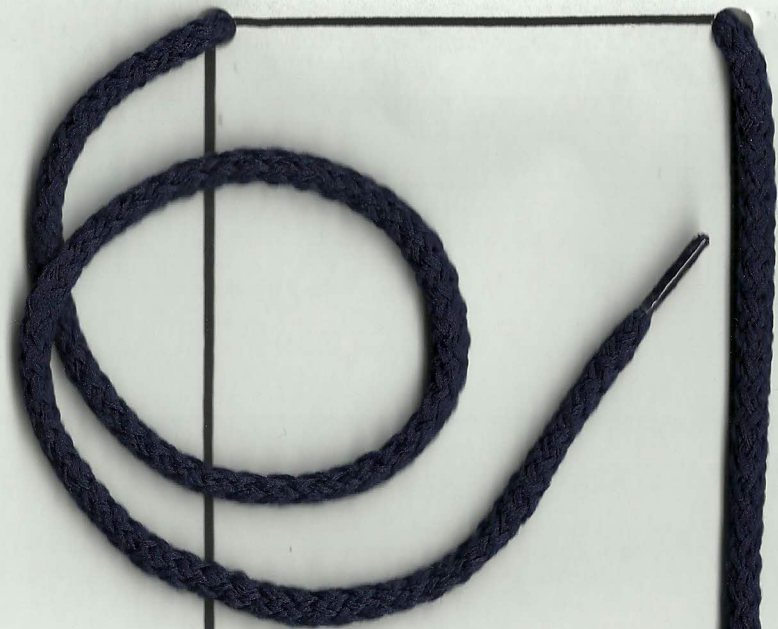

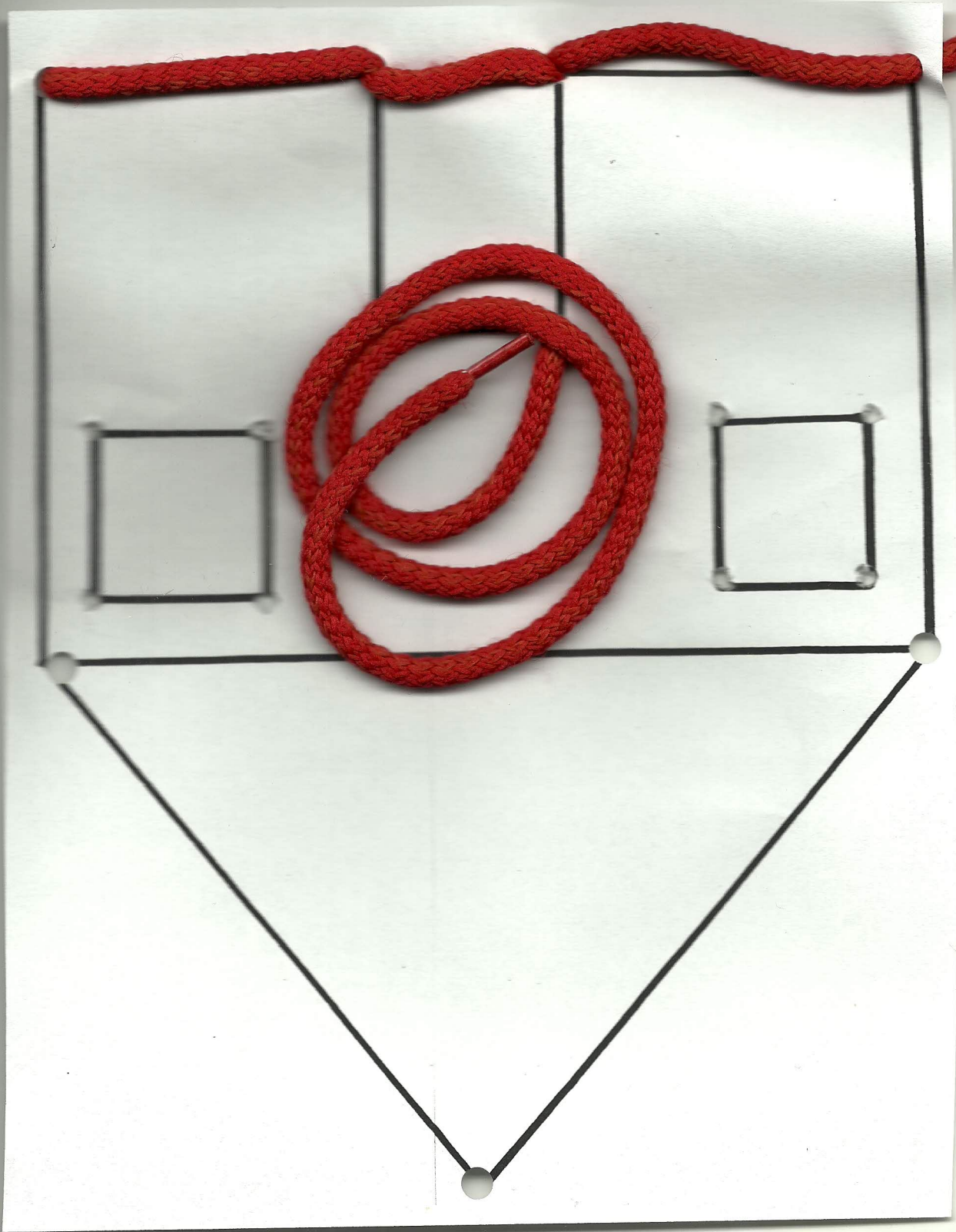

Scenariusz zajęcia edukacyjnego z bibliotekarką „Dzień czytelnika - spotkanie z bajkami”

Scenariusz imprezy dla dzieci w wieku przedszkolnym

Cel spotkania:

- rozbudzenie zainteresowania książkami
- rozwinięcie potrzeby przyjscia do biblioteki;
- rozwijanie wyobraźni dziecka,
- bogacenie słownictwa
- rozwijanie śmiałości wypowiedzi
- rozwijanie umiejętności współdziałania

Pomoce do zajęć:

- zagadki „Bajki”
- 4 komplety lizaków z literami P (prawda) i F (fałsz)
- zdania twierdzące do zadania „Prawda czy fałsz”
- karty z rekwizytami oraz postaciami bajek (po 4 elementy na 1 karcie)
- zagadki „Postacie literackie”

Przebieg spotkania:

1. Przywitanie dzieci.
2. Bibliotekarz przypomina dzieciom o wcześniej przeczytanych bajkach i baśniach.
3. Podział dzieci na 4 grupy.
4. Bibliotekarz zadaje dzieciom zagadki związane ze światem bajek – załącznik I.
5. Bibliotekarz rozdaje każdej drużynie po parze lizaków z literkami P i F i zapoznaje dzieci z zasadami następnej zabawy. Każda drużyna usłyszy zdanie twierdzące, które zawiera informacje prawdziwe lub nie prawdziwe. Osoba wybrana przez grupę po konsultacji z drużyną podnosi lizak z odpowiednią literą – załącznik II.
6. Bibliotekarz do następnego zadania rozdaje dzieciom karty na których są umieszczone postacie oraz rekwizyty z wybranych bajek. Jeden z 4 elementów nie pasuje do danej bajki – należy wskazać ten nie pasujący element oraz podać tytuł bajki na którą składają się pozostałe 3 elementy. Jedną kartę do rozwiązania otrzymuje również pani przedszkolanka
7. Ostatnie zadanie polega na uzupełnieniu członu danej postaci literackiej - załącznik

III.

8. Bibliotekarz chwali dzieci, że tak pięknie odgadły wszystkie zagadki oraz rozwiązały wszystkie zadania.
9. Bibliotekarz żegna się z dziećmi i zaprasza je do biblioteki.

Załącznik I Zagadki

1. Gdy potarł lampę zakurzoną, od razu miał rzecz wymarzoną (Aladyn)
2. Choć uczciwym był człowiekiem, wiecie o tym sami, jego imię zawsze łączy się z rozbójnikami (Ali Baba)
3. Na podwórku je tępiono, kto powie dlaczego? Gdy dorosło, łabędzie przyjęły jak swego (Brzydkie Kaczątko)
4. Chociaż kłopoty z wilkiem miała, wyszła z opresji zdrowa i cała (Czerwony Kapturek)
5. Jakie imiona mają braciszek i siostrzyczka, którzy w lesie spotykają chatkę zrobioną z pierniczka? (Jaś i Małgosia)
6. Łatwo mnie poznacie, gdy bajkę wspomnicie. Chodziłem tam w butach, miałem lżejsze życie (Kot w butach)
7. Bardzo wiele przygód miała drewniana chłopczyna, zanim z ojcem się spotkała w brzuchu rekina (Pinokio)
8. Rzadko komu tyle przygód niezwykłych się zdarza, więc na pewno znacie imię znanego żeglarza (Sindbad)
9. Bajkowe panienki nie mają sukienki. Wszystkie mają rybi ogon i dlatego pływać mogą (Syrenki)
10. W chacie krasnoludków mieszka prześliczna panienka (Śnieżka)
11. Każda królewna, a tym bardziej ona, uważać powinna na wrzeczona (Śpiąca Królewna)
12. Jaka postać mała jak drobna część ciała, bardzo duże kroki bez trudu stawiała? (Tomcio Paluszek)
13. Jaka to dziewczynka ma roboty wiele, a na pięknym balu gubi pantofelek? (Kopciuszek)
14. Dwa łasuchy tym się szczycą, że wygrały z czarownicą (Jaś i Małgosia)
15. Gdy mała księżniczka chrzczona była, zła wróżka urok na nią rzuciła (Śpiąca Królewna)
16. Z jakiej bajki zła królowa zabrała Kaja i w lodowym zamku przed Gerdą schowała?

(Królowa Śniegu)

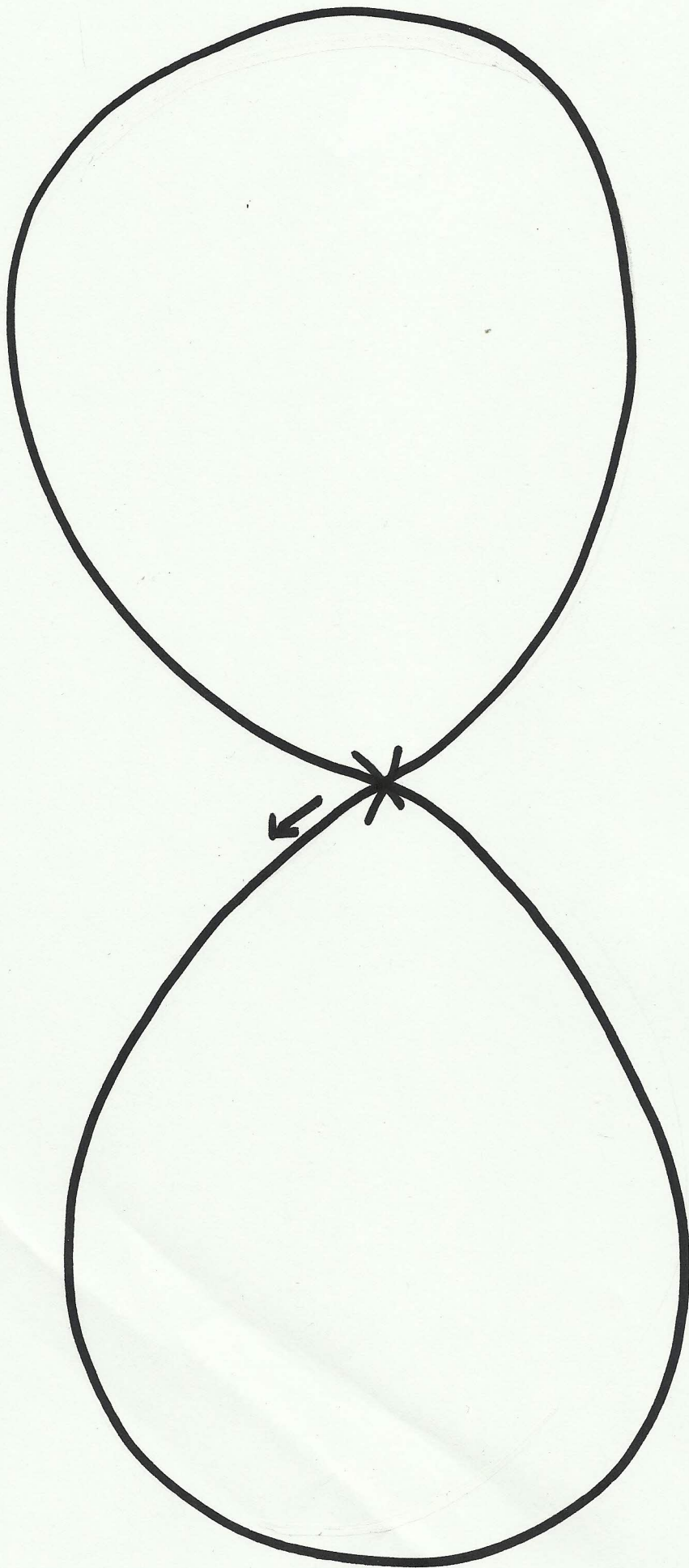
17. Co było największym przysmakiem Kubusia Puchatka? (miód)
18. Jakie zwierzę połknęło Czerwonego Kapturka i babcię jego? (wilk)
19. Co złowił rybak w swoje sieci? (Złotą rybkę)
20. Jakiego koloru buty nosił kot? (czerwonego)
21. Powiedz, jakie zwierzę wędrowało do Pacanowa? (Koziołek Matołek)
22. Jak nazywał się drewniany chłopiec, któremu ciągle rósł nos od kłamania? (Pinokio)
23. Jak nazywa się miejsce, w którym wypożycza się książki? (biblioteka)
24. Jak nazywa się miejsce, w którym kupuje się książki? (księgarnia)
25. Bohatera tej bajeczki każdy z was z pewnością zna. Miś, o którym teraz mowa oklapnięte uszko ma (Miś Uszatek)
26. To bardzo znany miś, którego przyjacielem jest chłopiec o imieniu Krzyś. Czerwony kubraczek, wesoła mina od zjedzenia miodu dzień zaczyna.
27. Brzuski – białe kłębuszki, na głowe małe uszku, w dolinie mieszkają, wszystkich zapraszają, wesołe minki mają, a zwą się.....? (Muminki)
28. Co to za dziewczynka, ców jednej pończoszce kolorowej troszkę zdobywa świat wraz z koniem i małpką – panem Wilsonem? (Pipi)
29. Z płatka róży kołderka, a kołyska z orzecha, taka mała drobinka, tyle przygód ją czeka (Calneczka)
30. Rozbójnik ci to nie lada, co po zacholeckim lesie chadza, Hanka i Cypisek to jego bliscy, takiego rozbójnika kochają wszyscy (Rumcajs)
31. Kto uratował babcię i Czerwonego Kapturka? (myśliwy, leśniczy)
32. Czego dotknęła Śpiąca Królowna? (wrzecziona)

Załącznik II Prawda czy fałsz

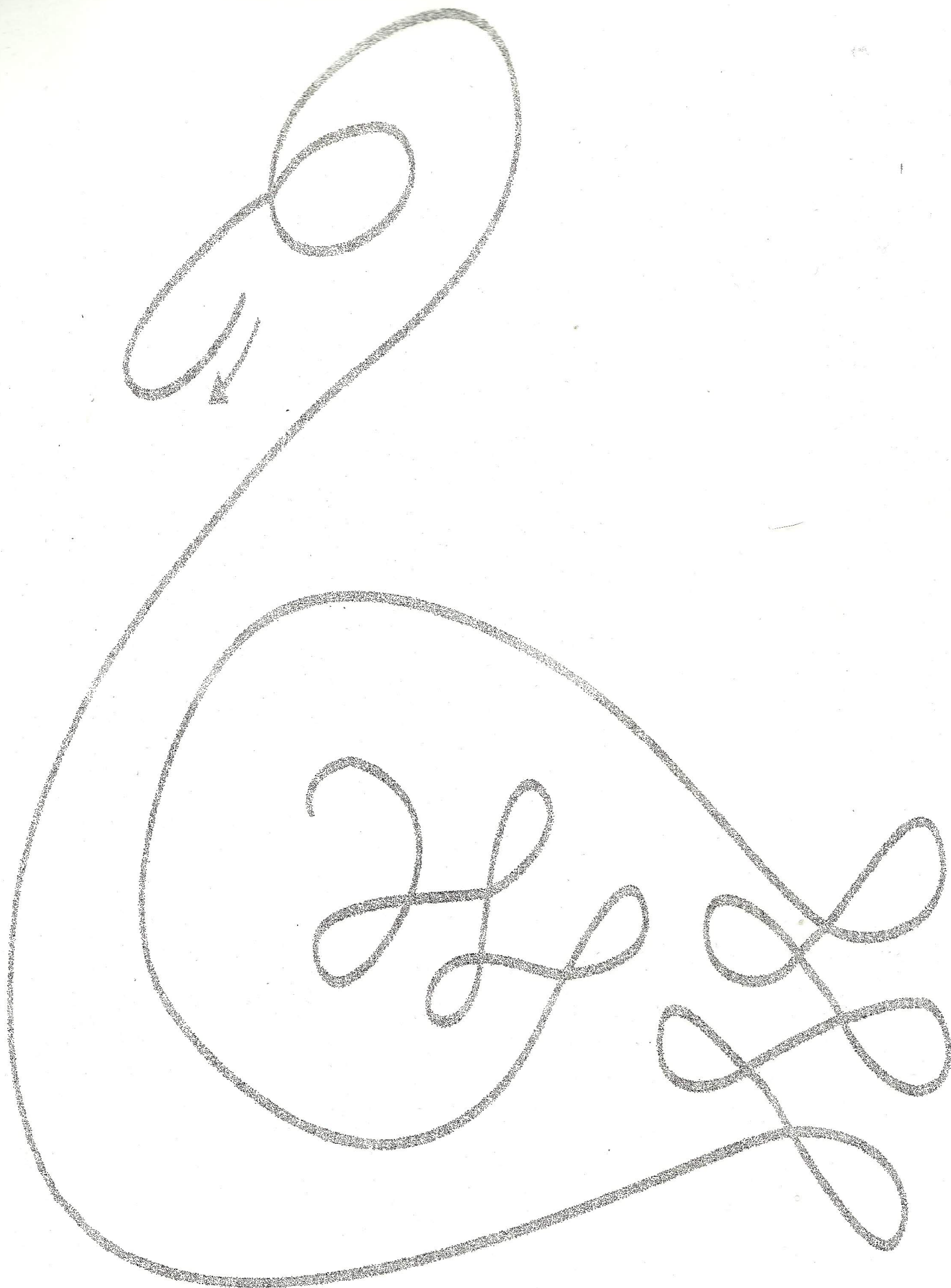
1. Złota rybka spełniała 2 życzenia (F)
2. Kubuś Puchatek różową koszulkę ma (F)
3. Panna Mgotka biały brzuszeczek ma (P)
4. Kopciuszek szyje sukienki siostronom na bal (P)
5. Krasnoludki pracują w lesie (P)
6. Smok Wawelski zjadł Szewczyka Dratewkę (F)
7. Kopciuszek zgubił sandałka (F)
8. Drewnianemu pajacykowi rósł nos, gdy kłamał (P)
9. Królowna Śnieżka mieszkała z 13 krasnoludkami (F)

Załącznik III Postacie literackie

1. Murzynek (Bambo)
2. Myszka(Miki)
3. Puchatek (Kubuś)
4. Kaczor (Donald)
5. Królowa(Śniegu)
6. Koziołek(Matołek)
7. Brzydkie(Kaczątka)
8. Królewna(Śnieżka)
9. Smok(Wawelski)
10. Baba(Jaga)

SCENARIUSZ ZAJĘĆ ZINTEGROWANYCH W BIBLIOTECIE

DLA KLASY I

Czas zajęć: 4 h lekcyjne

Temat dnia: **Witaminy, witaminy. Owocowo – warzywne zabawy.**

Cele główne:

- Ćwiczenie orientacji przestrzennej i kierunkowej
- Zachęcanie do spożywania dużej ilości warzyw i owoców
- Ćwiczenie sprawności grafomotorycznej
- Ćwiczenie koordynacji słuchowo – ruchowej
- Kształtowanie płynności ruchów przy muzyce
- Poprawa samopoczucia i integracji grupy

Cele operacyjne:

Uczeń:

- Rozumie konieczność jedzenia owoców i warzyw
- Wykazuje aktywność w pracach kulinarnych (surówka)
- Rozwiązuje zagadki
- Zna i pisze spółgłoskę W, w
- Rozpoznaje i nazywa owoce
- Dostrzega różnice między poszczególnymi owocami (kolor, wielkość, kształt)
- Potrafi poruszać się we wskazanym kierunku
- Pogrubia kontury rysunku
- Uczestniczy w zabawach muzyczno – ruchowych

Metody pracy :

- słowne – dyskusja
- praktyczne – aktywizujące
- zabawowe

Formy pracy

- praca indywidualna i z grupą

Pomoce :

- chusta animacyjna
- świeże owoce i warzywa
- arkusze A- 4
- plansze
- kredki świecowe
- płyta CD i magnetofon

Przebieg zajęć:

I. Faza wstępna:

Wprowadzenie – przygotowanie pomocy, zaproszenie uczestników do zajęć. Po powitaniu dzieci siadają na dywanie, słuchają piosenki – *Witaminki* (**ZAŁĄCZNIK 1**). Nauczyciel rozmawia o treści piosenki. Zadaje pytania:

- O czym była piosenka?
- Dlaczego trzeba jeść owoce i warzywa?
- Co należy zrobić przed spożyciem owoców oraz warzyw?

Edukacja przyrodniczo-społeczna

II. Faza właściwa:

Zadanie 1.

Prezentacja litery „w” i „W”. Podział na samogłoski i spółgłoski.

Nauczycielka zadaje pytania:

- Jaką głoską zaczyna się wyraz „witaminy”?
- Kto podzieli wyraz witaminy na głoski?
- Jakie znacie wyrazy rozpoczynające się głoską w?

Prezentacja małej i wielkiej litery drukowanej i pisanej

- Omówienie wyglądu
- Pisanie litery palcem po ławce, w powietrzu, po śladzie na kartce (**ZAŁĄCZNIK 2**), bez śladu na kartce (**ZAŁĄCZNIK 3**).

Edukacja polonistyczna

Zadanie 2.

Odgadywanie zagadek:

- Skórę mam grubą, zieloną. Środek miękki i czerwony. Pestki czarne też we mnie są. Czy już ktoś odgadł nazwę mą? (arbuz)
- Pomarańczowa marchew jest. I ta, chociaż okrągła, też! (pomarańcza)
- W środku biały z wierzch zielony. Pyszny surowy oraz kwaszony (ogórek)

Następnie dzieci chodzą po sali, szukają ukrytych owoców oraz warzyw. Nauczycielka naprowadza dziecko poprzez wskazywanie kierunku (*skręć w prawo, skręć w lewo, idź prosto, na prawo od, pod, nad, w, itp.*)

Edukacja matematyczna

Zadanie 3.

Zabawa - „Worek ze skarbami”

Dzieci siedzą wokół chusty. W worku znajdują się owoce oraz warzywa w kolorach odpowiadających kolorom chusty. Uczestnicy podają worek w rytm muzyki, jednocześnie śpiewając piosenkę. Gdy muzyka milknie, zadaniem osoby, która trzyma worek, jest wyciągnięcie owocu/warzywa, podanie jego nazwy, koloru, wielkości (duży, mały, większy od, mniejszy od) i położenie go na odpowiednim polu chusty.

Edukacja muzyczna i matematyczna

Zadanie 4.

Układanie wypowiedzi *Zdrowego Jasia* z rozsypki wyrazowej - praca indywidualna.

Edukacja polonistyczna

Zadanie 5.

Zabawa - „Sałatka owocowa”

Dzieci trzymają chustę animacyjną za uchwyty. Podzielone są na cztery owoce (np. truskawki, banany, jabłka, gruszki). Grupa wachluje chustą, a prowadzący wymienia nazwy owoców lub kolorów. Dzieci należące do wymienionych owoców lub kolorów przebiegają pod chustą zmieniając się miejscami. Na hasło „sałatka owocowa” - wszyscy zmieniają pozycje.

Wychowanie fizyczne

Zadanie 6.

Zabawa ruchowa „W sadzie” i ćwiczenia z szybką zmianą ruchów na umówiony sygnał.

Dzieci wykonują zadanie zgodnie z instrukcją: tamburyn – spacerują, bębenek – zbierają owoce, grzechotka – zrywają owoce.

Dzieci udają, że spacerują po sadzie i zbierają do koszyka owoce (schylają się), zrywają owoce rosnące wysoko na drzewie (wspinają się na palce i wyciągają do góry ręce).

Wychowanie fizyczne

Zadanie 7.

Dzieci otrzymują kartki A-4 i kredki świecowe. Zadanie polega na pogrubieniu konturów rysunku. Dzieci mają prowadzić dłoń zgodnie z kierunkiem, który wskazują strzałki (zaczynając zawsze od punktu oznaczonego kropką). Następnie dzieci mają pokolorować liście ananasa na zielono, a owoc na brązowo. **(ZAŁĄCZNIK 4)**

Dzieci układają prace na podłodze. Pani instruuje: wyżej, obok, między, dalej od, niżej, pod.

Edukacja matematyczna

Zadanie 8.

Nauczyciel pokazuje plansze **(ZAŁĄCZNIK 5)** prezentującą koło i rozmawia na temat figury. Demonstruje sposób rysowania śpiewając przy tym piosenkę.

*Tańczymy, tańczymy, śpiewamy wesoło,
Bo taką radosną figurą jest koło.*

Dzieci rysują wzór w powietrzu lewą ręką, lewą nogą na podłodze, następnie w powietrzu prawą ręką, prawą nogą na podłodze. Nauczyciel zadaje pytanie: *Rozejrzyjcie się po sali i odpowiedzcie, co ma kształt koła?*

Następnie nauczyciel pokazuje drugą planszę z jabłuszkami. Dzieci wskazują na obrazku element, który jest najbardziej podobny do wzoru.

Edukacja matematyczna

Zadanie 9.

Przygotowanie surówki ze startej marchewki i jabłka. Nauczyciel przypomina o dokładnym umyciu rąk, owoców i warzyw.

Edukacja plastyczno-techniczna

III. Faza końcowa:

Podsumowanie. Zadanie pracy domowej.

Załączniki

ZAŁĄCZNIK 1.

Tekst piosenki: Fasolki - Witaminki

Spójrzcie na Jasia, co za chudzina,
słaby, mizerny, ponura mina,
a inny chłopcy silni jak słonie,
każdy gra w piłkę lepiej niż Boniek.

mówione: dlaczego Jasio wciąż mizernieje,
bo to głuptasek, witamin nie je

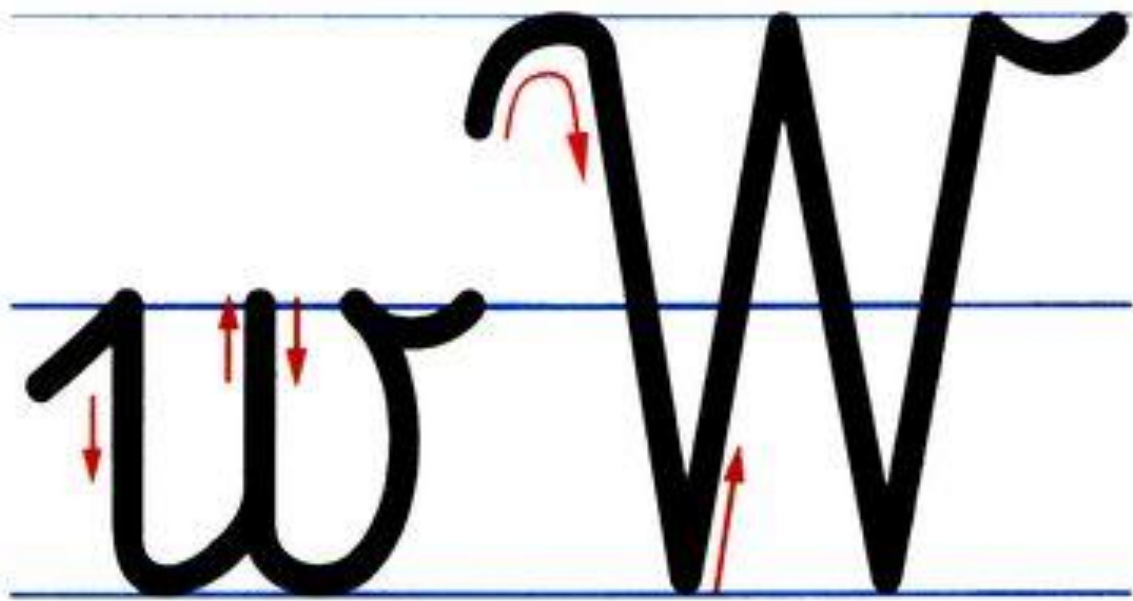
ref.: Witaminki witaminki,
dla chłopczyka i dziewczynki,
wszyscy mamy dziarskie minki,
bo zjadamy witaminki.

Wiśnie i śliwki, ruda marchewka,
grusza pietruszka i kalarepka,
smaczne porzeczki, słodkie maliny,
to wszystko właśnie są witaminy.

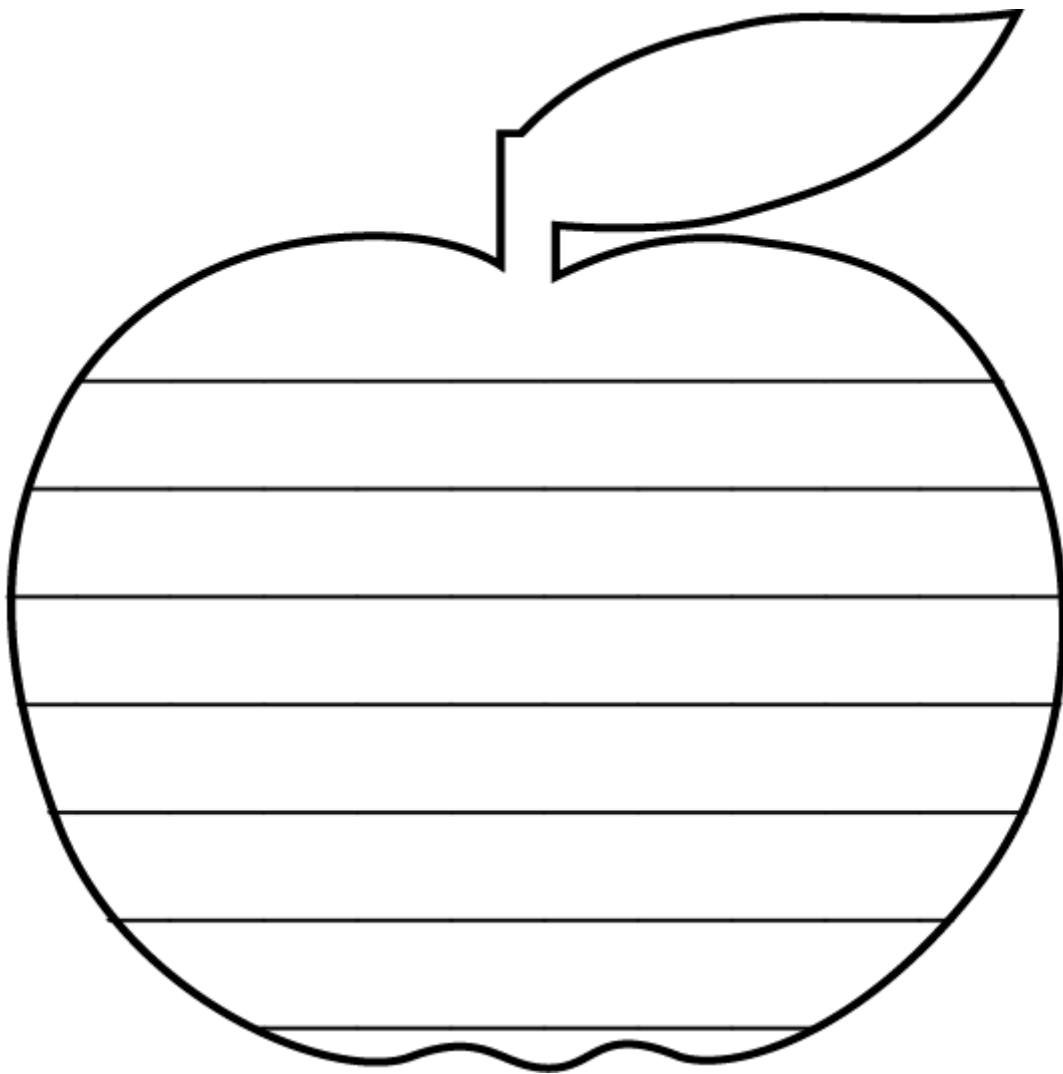
mówione: Kto chce być silny zdrowy jak ryba
musi owoce jeść i warzywa

MNIAM! MNIAM!

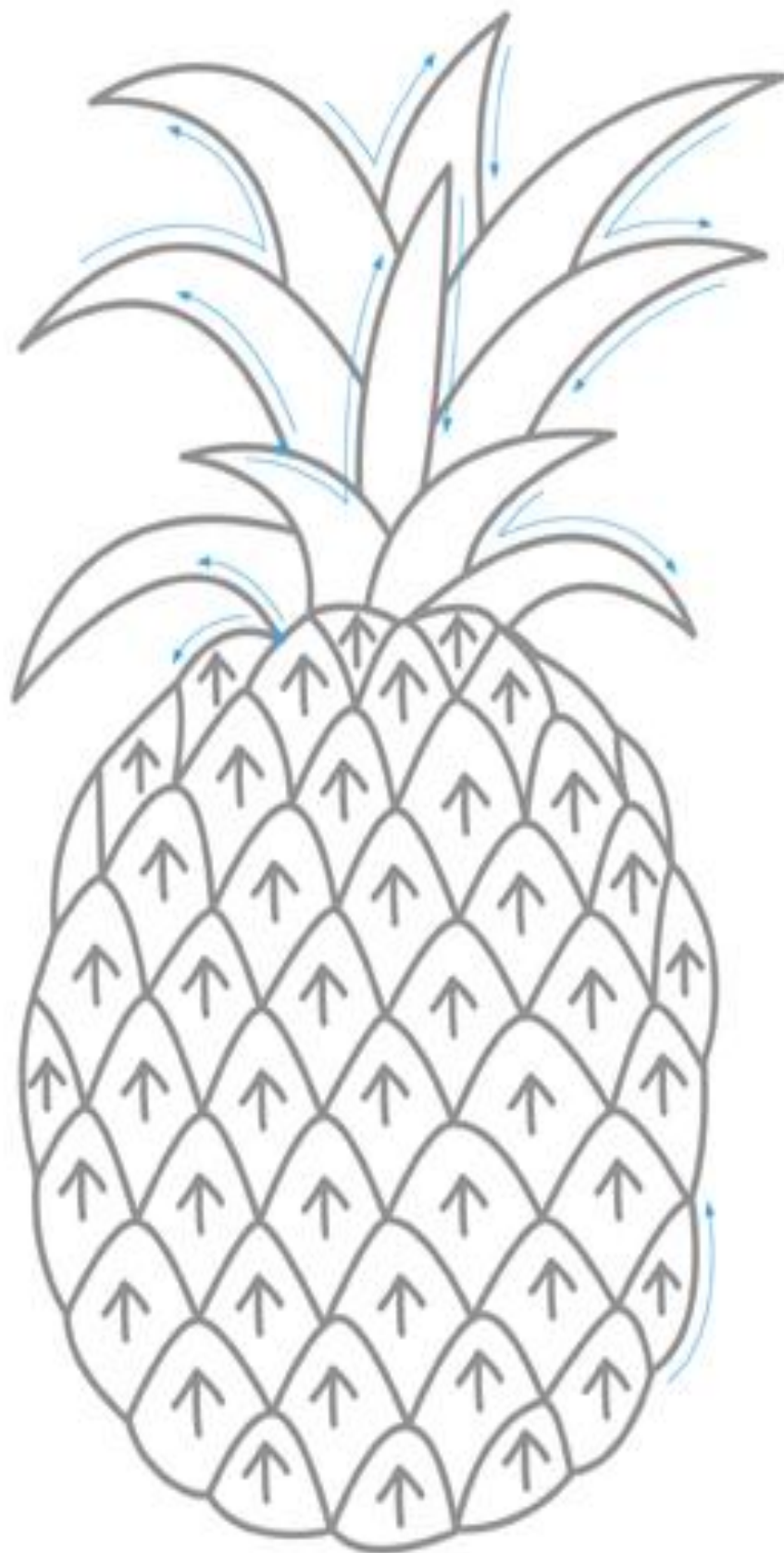
ZAŁĄCZNIK 2.

ZAŁĄCZNIK 3.

ZAŁĄCZNIK 4.

Konspekt do zajęć

WIELKANOCNE ZWYCZAJE W BIBLIOTECE

I. Ranek

1. „Świąteczne kartki” – tworzenie kartek dla rodziców (kolorowanie kredkami wodnymi) – podpisywanie kartek.

Cele: kształcenie sprawności manualnej, wyrabianie umiejętności kolorowania bez wyjeżdżania poza ograniczoną płaszczyznę

2. Zestaw ćwiczeń porannych wg R. Trzeźniowskiego (wybór ćwiczeń własny)

Cele: kształcenie sprawności ruchowej, wyrabianie szybkiej reakcji na hasło słowne.

3. „Koszyczek na pisanki” – zabawy konstrukcyjne na dywanie i przy stolikach.

Cele: kształcenie inwencji twórczej i technicznej.

4. „Kolorowe pisanki” – ćwiczenia grafomotoryczne.

Cele: kształcenie koordynacji wzrokowo – ruchowej.

II. Zajęcia dydaktyczne

1.

Temat : Przygotowujemy się do Świąt Wielkanocnych.

Cele ogólne:

- zapoznanie z niektórymi zwyczajami wielkanocnymi –PP3/3
- - doskonalenie umiejętności czytania prostych wyrazów i zdań –(cel dla dzieci zdolnych)-PP14/4
- - rozwijanie logicznego myślenia, wspomaganie rozwoju intelektualnego-liczy obiekty-PP13/1
- - kształcenie spostrzegawczości –PP4/2
- - kształtowanie umiejętności społecznych dzieci –PP1/1
- - wyrabianie zgodnego funkcjonowania w zabawie i sytuacjach zadaniowych –PP1/2
- -wychowanie przez sztukę –śpiewa piosenki –PP8/1
- -wychowanie przez sztukę –odgrywa rolę w zabawach parateatralnych –PP7/2
- -kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania-PP14/3/4

Cele operacyjne: (dziecko...)

- - układa sylwety wg wzrastającej liczby wzorów
- - zna figury geometryczne
- - potrafi podać słowa, które kojarzą się z Wielkanocą
- - umie narysować kurczątka
- - zna zwyczaje wielkanocne
- - umie ułożyć obrazek w całość, omówić, co przedstawia
- - odszukuje swoje imię i nazwisko
- - zgodnie współpracuje w parze z innym dzieckiem
- - wesoło bawi się z innymi dziećmi
- - zna litery drukowane
- - czyta proste zdania
- - porównuje liczebność zbiorów

Metody:

- pedagogika zabawy - zabawy integracyjne
- wartościująca - metoda niedokończonego zdania

- słowne - rozmowa, objaśnienia, żywego słowa
- percepcyjna - pokaz
- czynne - zadań stawianych dziecku, ćwiczeń utrwalających
- praca metoda zadaniową

Formy: praca z całą grupą, praca w parach, praca indywidualna

Środki dydaktyczne: obrazek na patyczku, maskotka baranka, sylwety pisanek z różną ilością figur geometrycznych (z tyłu sylwet naklejone litery), kartki i ołówki, duże sylwety jajek wycięte z gazet, obrazek o tematyce wielkanocnej pocięty na części, kartki z imionami i nazwiskami dzieci, sylwety pisanek z napisanymi literami, kartki świąteczne, sztywne kolorowe kartki, skrawki żółtej bibuły, wycinanki, pocztówki świąteczne, klej, nożyczki, płyta z muzyką do zabaw, płyta z piosenką, ćwiczenia grafomotoryczne, mazaki, znaczki pocztowe, rekwizyty do inscenizacji.

Przebieg zajęć

1. „Powitanie” – zabawa integracyjna.

Nauczycielka, dzieci stoją w kole. Podają sobie kolejno” wydmuszkę” na patyczku i mówią słowa powitania, pięknie się przy tym uśmiechając:
Maciek wita Agatkę, Agatka wita Kubusia itd.

2.Wprowadzenie do zajęcia – przypomnienie, jaka jest pora roku.

3.Taniec ze śpiewem „Wiosna”

4.Przypomnienie zwiastunów wiosny – rozmowa.

5.Taniec „Wiosenka”

6. „Jakie to święta? ” – wprowadzenie do tematu głównego zajęcia.

Na tablicy znajdują się kolorowe sylwety pisanek z różną ilością wzorów (figury geometryczne). Dzieci przeliczają je, następnie układają pisanki wg wzrastającej liczby wzorów. Nauczycielka odwraca pisanki (na każdej pisance jedna litera), dzieci odczytują nazwę świąt: WIELKANOC.

7.Inscenizacja tekstu przez dzieci „ Pisanki, kraszanki jaja malowane”

NARRATOR

Pisanki, kraszanki malowane jajka:
w paski, w ciapki, w kwiatki,
a w środku jajka jest żółte słońko
z życzeniami na szczęście!

PISANKI Z MAZOWSZA

My jesteśmy pisanki z Mazowsza,
wszystkie kwiaty kwitną na nas
-cała mazowiecka łąka!

PISANKI ŁOWICKIE

Piękne jesteście pisanki z Mazowsza,
ale wyżej popatrzcie,
nad wiosenną łąką wzeszła tęcza

i w tęgowych paskach
ą nasze łowickie sukienki!

PISANKI Z OPOŁA

A nasze sukienki w dwu kolorach
i każdy wie, że jesteśmy
pisankami z Opola

PISANKI RAZEM

Popatrzcie, popatrzcie
idą pisanki z Krakowa,
każdy je rozpozna
po koralach na wstążkach!

KOGUCIK

Lany poniedziałek!

Ta wasza uroda
może spłynąć z wodą
i będzie wam szkoda!

PISANKI RAZEM

A sio, a sio koguciku,
lepiej śpiewaj ku-ku-ry-ku!
a sio, a sio, patrz na swoje pióra,
kiedy zmokniesz,
będzie z ciebie kura!

NARRATOR

Dosyć! Dosyć tych
złośliwych trzech groszy!
Czas życzenia wszystkim złożyć!

WSZYSCY RAZEM

Pisanki, kraszanki
malowane jajka,
w paski, w kwiatki, w ciapki,
a w środku jajka
jest żółte słoneczko
z życzeniami
na szczęście!

8. Masażyk relaksacyjny:

Stary niedźwiedź mocno śpi i o wiosnie śni:

Śniła mu się pisaneczka ta, co cała jest w kropeczkach (uderzenia paluszkami- kropki)

Była też w paseczki (rysujemy paseczki)

I w wesołe krateczki (rysujemy krateczkę)

Ta w malutkie ślimaczki (rysujemy ślimaczki)

I żółciutkie kurczaczki (rysujemy kurczaczki- kółko, kółko, nóżki, dzióbek)

Cii... wiosna, wiosna ach to ty! (całymi dłońmi)

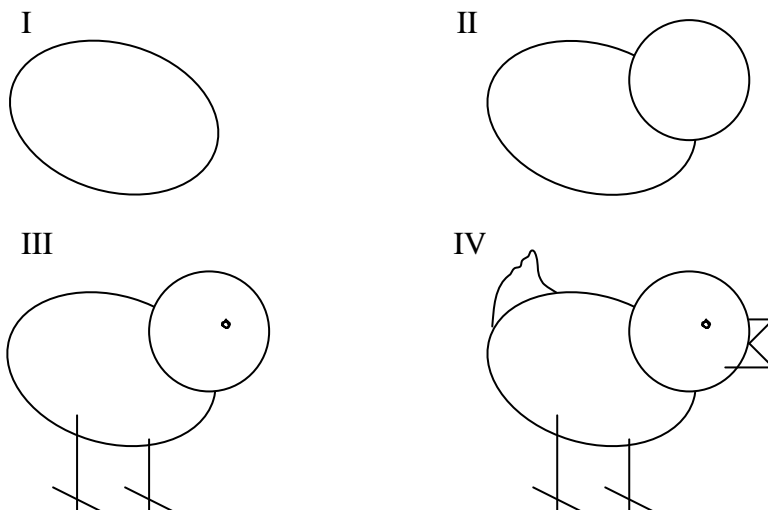
9. Zabawa w „skojarzenia” – dzieci podają jak najwięcej słów, które kojarzą im się z nazwą Świąt Wielkanocnych.

10. „Kurczątko” W. Szumanówny – wierszyk do rysowania.

Nauczycielka zwraca uwagę na to, że jajko i kurczątka najbardziej kojarzą się wszystkim z Wielkanocą, dlatego też za chwilę wszystkie dzieci spróbują narysować takie kurczątka

wylęgające się z jajeczka. Nauczycielka recytuje wierszyk i jednocześnie rysuje kolejne etapy „narodzin kurczątka”. Przy powtórnej recytacji dzieci rysują same.

*Z jajeczka się urodziło
Główkę najpierw wychyliło.
Na dwie nóżki
Wyskoczyło...
Czarne oczka otworzyło,
Dzióbek mały rozchyliło,
Że jest głodne zakwiliło...*

11. „Taniec kurcząt w skorupkach” – taniec dzieci przy wesolej muzyce.
Dziecko biorą się za ręce i tańczą na dużej sylwecie jajka wyciętej z gazety

9. „Lubię święta, bo...” – nauczyciel zaczyna zdanie, dzieci kolejno kończą.
Dziecko mówiąc o swoich odczuciach trzyma w ręku maskotkę – baranka, kiedy skończy, podaje ją koledze obok.

12. „Szaropiórka” – taniec ze śpiewem
Krótka rozmowa na temat treści piosenki.

10. „Wielkanocny obrazek” – zabawa dydaktyczna.
Dzieci układają w całość obrazek pocięty na części, następnie wspólnie omawiają, co dany obrazek przedstawia.

Zabawa ruchowa przy muzyce. „Kwoki, koguty i kurczątka”

Dziewczynki są kwokami (matki), chłopcy są kogutami (ojcowie) – ustawiają się po bokach sali,

Raz dziewczynki a raz chłopcy

to kurczątka. Gdy gra muzyka, dzieci naśladują sposób poruszania się kurcząt (spacerują, podskakują, machają „skrzydełkami”, grzebią „pazurkami”), muzyka milknie – szybko chowają się pod „skrzydłami” kwoki lub koguta (przytulają się do swojej” mamy lub taty”).

Zabawa powtarzana jest kilka razy.

2.

Temat: „ Wielkanocne ozdoby” – tworzenie stroików oraz wielkich pisanek z balonów przy współudziale rodziców.

Cele:

- kształcenie sprawności manualnej(PP9/2),
- wyrabianie poczucia rytmu i taktu(PP8/1),
- wyrabianie estetyki i harmonii ruchówPP8/2),
- wzbogacanie wiadomości o świętach(PP14/5),

Metody:

- czynna
- zadaniowa
- słowna

Formy:

- praca indywidualna
- praca z rodzicem
- zabawa z całą grupą

Środki dydaktyczne :balony, klej do tapet, gazety, papier toaletowy, skarpetki, trociny, nasiona trawy, gumki recepturki, papier samoprzylepny,jajka ugotowane na twardo, upominki dla dzieci.

Przebieg:

1 „Zwyczaj wielkanocne” – rozmowa na temat zwyczajów Wielkanocnych ilustrowaną serią obrazków.

2. „Śmigus Dyngus” – taniec ze śpiewem.

3. „Ozdoba świąteczna” – tworzenie pacynki z włosami z trawy.

4. „Co włożymy do koszyczka?” – rozwiązywanie zagadek, zaznaczanie produktów, które zabierzemy do święcenia.

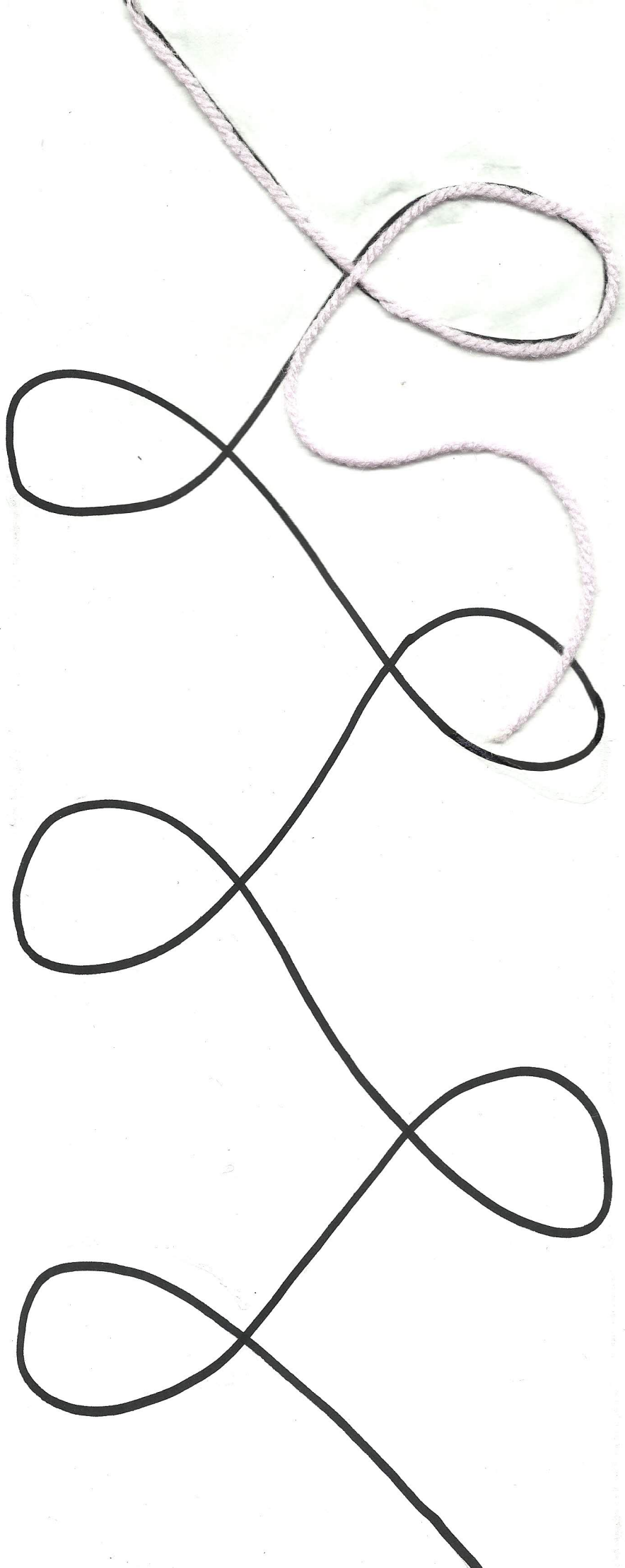
5. „Głośny kurnik” – taniec ze śpiewem.

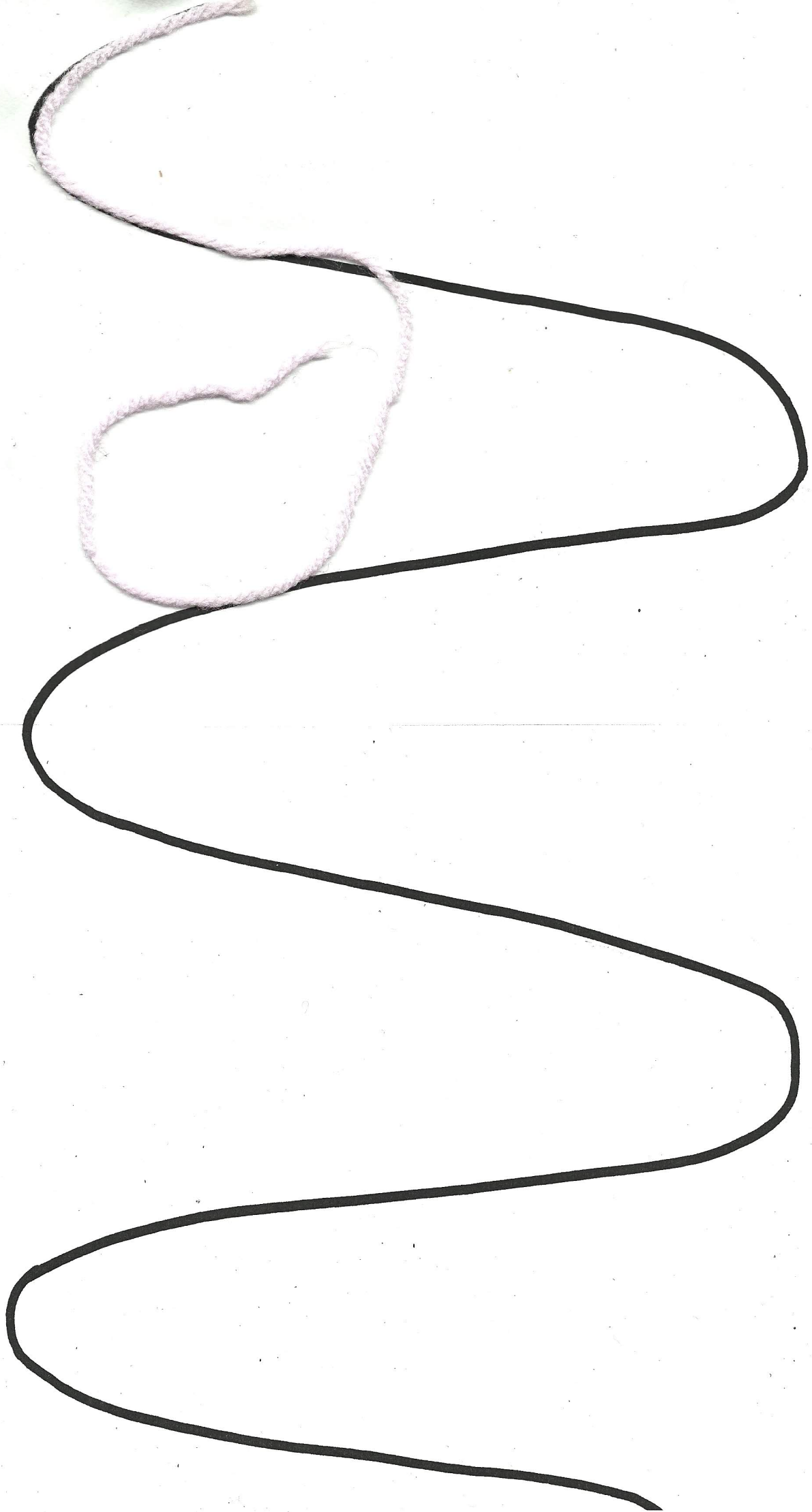
6. „Ogromna pisanka” – tworzenie pisanek z balonów, gazet, papieru, kleju do tapet.

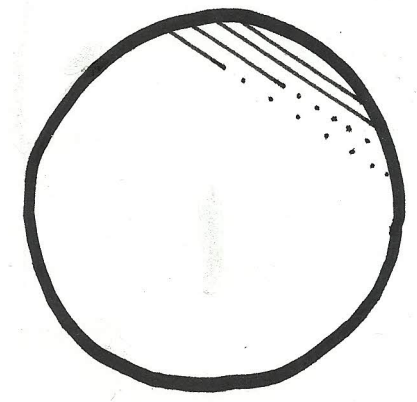
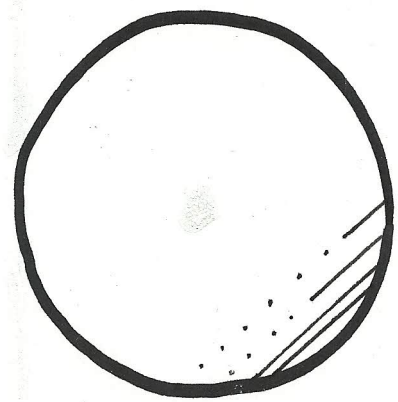
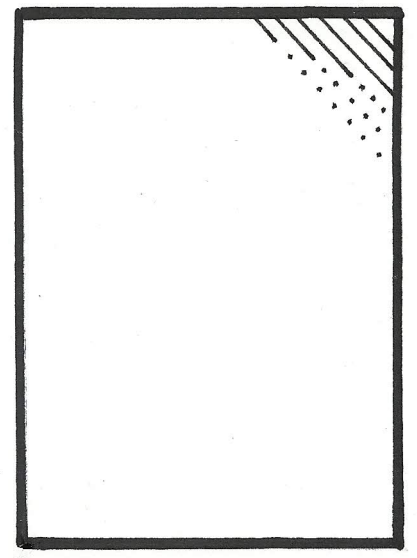
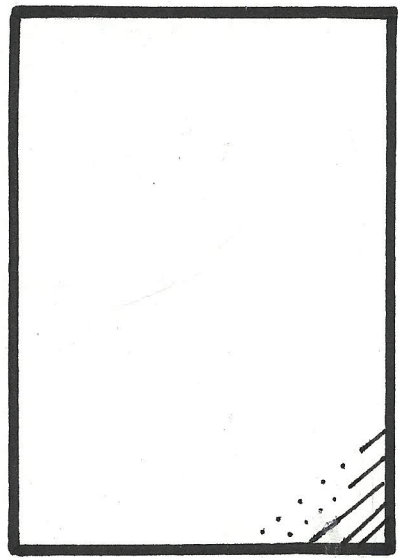
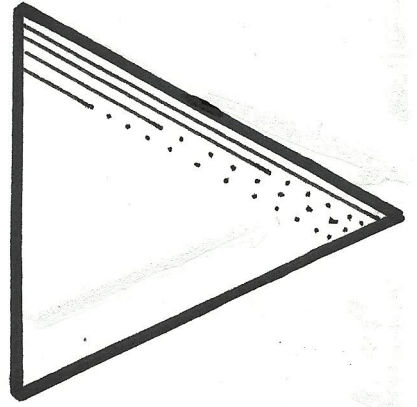
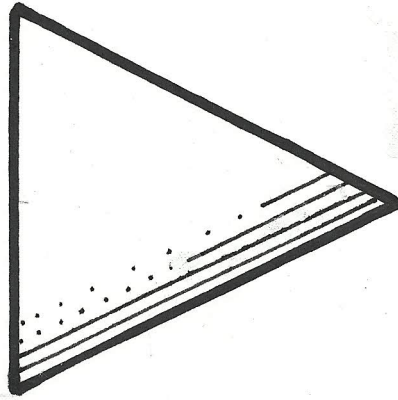
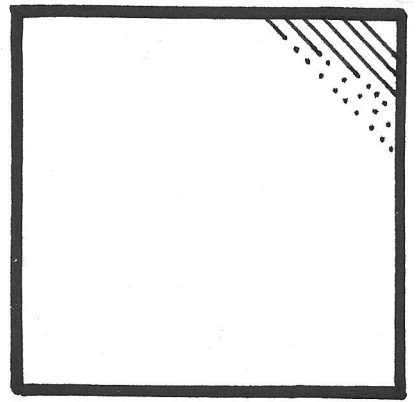
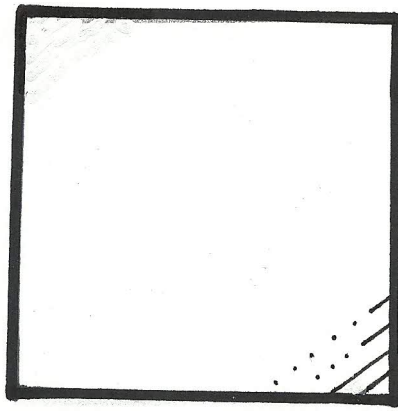
7.Dzielenie się jajeczkiem.

8.Rozdawanie prezentów przez nauczycielkę.

9.Rozdawanie kartek świątecznych wykonanych w ranku przez dzieci.

Jan Brzechwa -
poeta, którego kochają
dzieci i dorośli.

Ppt

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa to poeta, który fascynuje dzieci i młodzież. Wywołuje uśmiech na ich twarzach i zapada głęboko w pamięć.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa

(właściwe nazwisko Lesman)

ur. 15.VIII.1900 r.

w Żmerynce na Ukrainie,

zm. 2.VII.1966 r. w Warszawie.

Dzieciństwo spędził w Rosji.

Do szkoły średniej uczęszczał początkowo w Kijowie, następnie w Warszawie i Petersburgu. Swój pierwszy wiersz opublikował mając 15 lat w „Sztandarze” redagowanym przez Remidiusza Kwiatkowskiego.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Studiował medycynę w Kazaniu, a w 1918 roku rozpoczął studia humanistyczne na Uniwersytecie Warszawskim.

Po ukończeniu służby wojskowej wstąpił na wydział prawa Uniwersytetu Warszawskiego, specjalizował się w prawie autorskim.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Współpracował z wieloma czasopismami zagranicznymi i polskimi, m.in. drukował w „Świerszczyku”, „Płomyczku” i „Płomyku”.

Kochany Świerszczyku! Przesyłamy Ci zdjęcie. To są czterej pancerni i pies, ale nie ci prawdziwi, tylko my w czasie przedstawienia.

Klasa II z Ciepłowic, pow. Brzeg

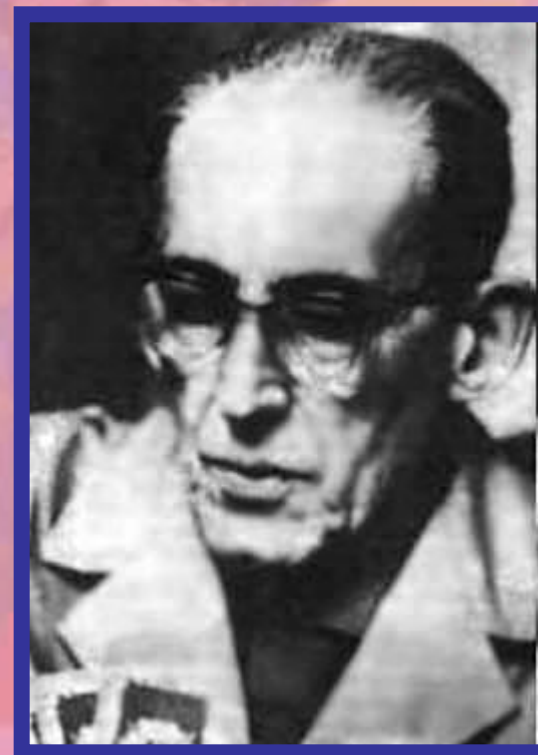
Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Pod pseudonimem Szer-Szeń pisał teksty piosenek i skecze literackie m.in. dla kabaretu „Czarny kot”, „Qui Pro Quo” i „Morskiego Oka”.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

W 1926 roku opublikował 5 tomów wierszy, m.in. „Oblicza zamyślane”. Podczas wojny przebywał w Warszawie, a po upadku powstania został wywieziony do obozu. Po wyzwoleniu do 1949, roku mieszkał w Łodzi, później powrócił do Warszawy. Czynn timer działał w Związku Literatów Polskich, był prezesem Naczelnej Rady Związku Autorów i Kompozytorów Scenicznych. Pracował w zarządzie Pen Clubu, w Radzie Programowej Polskiego Radia i Telewizji, w Radzie Programowej Agencji Autorskiej oraz Międzynarodowej Komisji Prawa Autorskiego.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Znakomity poeta, satyryk, prozaik, publicysta i tłumacz z rosyjskiego (m.in. Puszkina). Twórca olbrzymiej ilości wierszy oraz opowieści baśniowych dla dzieci. Czuł się przede wszystkim pisarzem 20-lecia powojennego, ponieważ przed wojną ukazało się zaledwie siedem jego pozycji wydawniczych, podczas gdy po wojnie, ponad osiemdziesiąt.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa wraz z Julianem Tuwimem zainicjował nowy styl w twórczości dla dzieci. W uprawianych przez Brzechwę gatunkach literackich, tzn. satyryczno-żartobliwej bajce zwierzęcej, w stylizowanych na wzór eposów heroikomicznych opowieściach fantastycznych oraz w nowoczesnej, fantastyczno-naukowej baśni dziecięcej, odnowił fantastyczną i alegoryczną fikcję literacką.

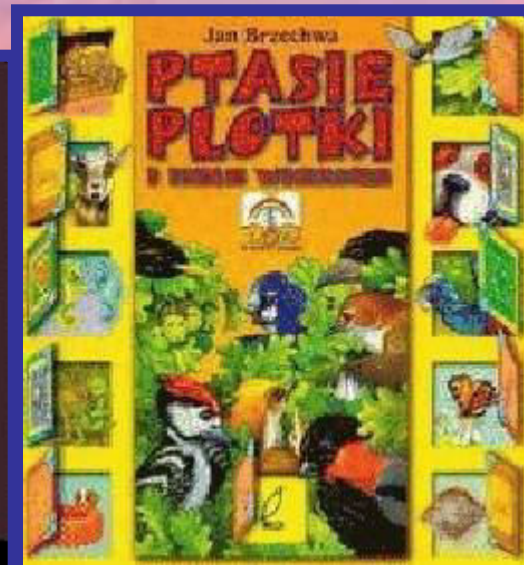
Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa nie zrezygnował z dydaktycznych funkcji swoich utworów, ale uczył i wychowywał humorem, żartem literackim oraz elementami satyry i groteski. Utwory Brzechwy mocno trafiają do psychiki dziecka, jego zainteresowań i sposobu myślenia. Utwory uczą, wychowują i bawią, zarówno dzieci, młodzież jak i dorośli.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

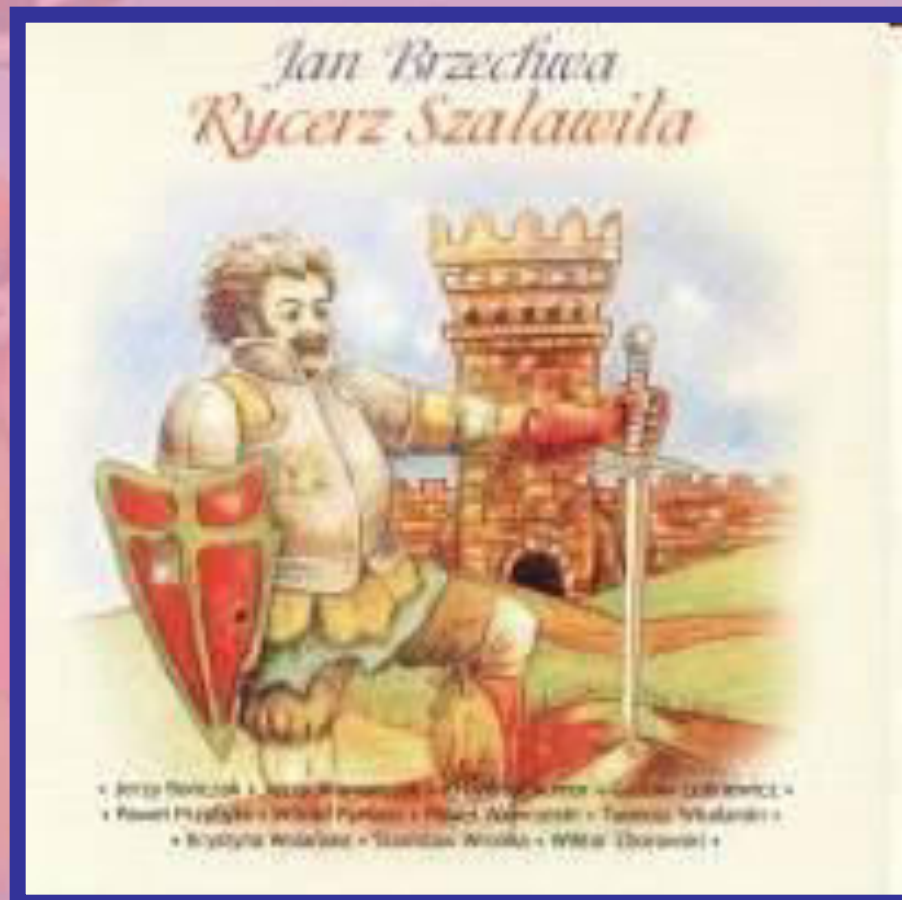
Pierwsze utwory dla dzieci to popularne tomiki poetyckie „Tańcowała igła z nitką” (1937), „Kaczka dziwaczka” (1939). W okresie powojennym wydał m.in. zbiory wierszy: „Ptasie plotki” (1949), „Brzechwa dzieciom” (1953), „Sto bajek” (1958), „Fruwająca krowa” (1960), „Globus” (1965), „Śmiechu warte” (1965).

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Bajka zwierzęca, fantastyczna to gatunki często uprawiane przez Brzechwę. Odświeżył je, wprowadzając elementy satyry i groteski. Elementy groteski i stylizację, typową dla poematów heroikomicznych, znajdujemy np. w „Baśni o korsarzu Palemonie” (1945) czy w „Przygodach rycerza Szaławiły”. W baśni „Pan Drops i jego trupa” (1946) w konwencji humorystycznej przedstawił przygody Tomka i jego zwierzęcego cyrku. Antropomorfizację świata przyrody spotykamy m.in. w opowieści „Opowiedział dzięcioł sowie” (1946), poświęconej życiu zwierząt leśnych, które zakładają spółdzielnię. Brzechwa w swych utworach podejmuje problematykę aktualną do dzisiaj, stara się oddziaływać na postawy dzieci za pośrednictwem literackiego dowcipu. Mądrość przysłów poddaje żartobliwej weryfikacji.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa *Pan Drops i Jego Trupa*

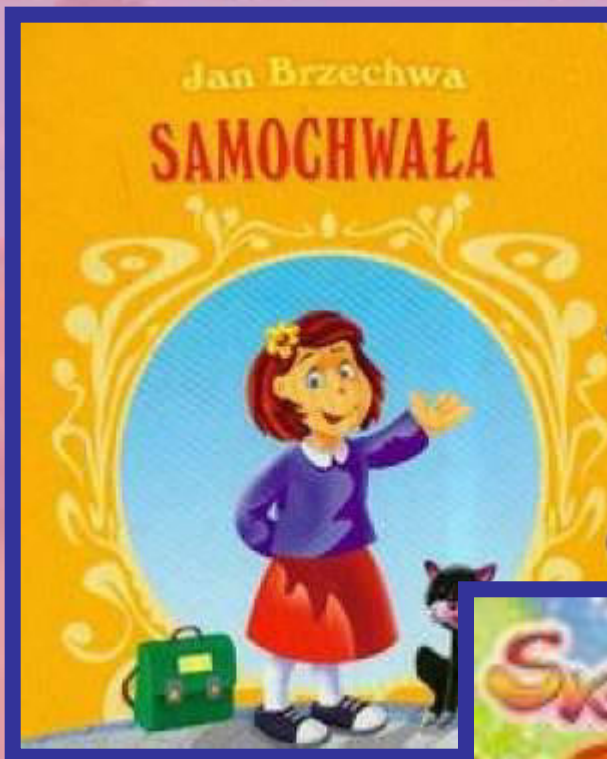

- Beata Adamczak • Tomasz Głuchowski • Andrzej Kozłowski • Cecylja Jędrzejewska •
- Grzegorz Kubicki • Aleksandra Kwasniak • Andrzej Kozłowski • Jan Mityga • Wiesława Mityga •
- Ilana Kozłowska • Zdzisław Kozłowski • Małgorzata Mityga •
- Bogdan Świrski • Barbara Szyńska • Daria Trafankowska •

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Do żelaznego repertuaru dla najmłodszych wchodzi wiersze satyryczne, zawierające plastyczne obrazy przywar dziecięcych (choć nie tylko) np.: „Samochwała”, „Leń”, „Skarżypyta”. Autor uwydatnia ujemne cechy charakteru przy pomocy groteski i karykatury.

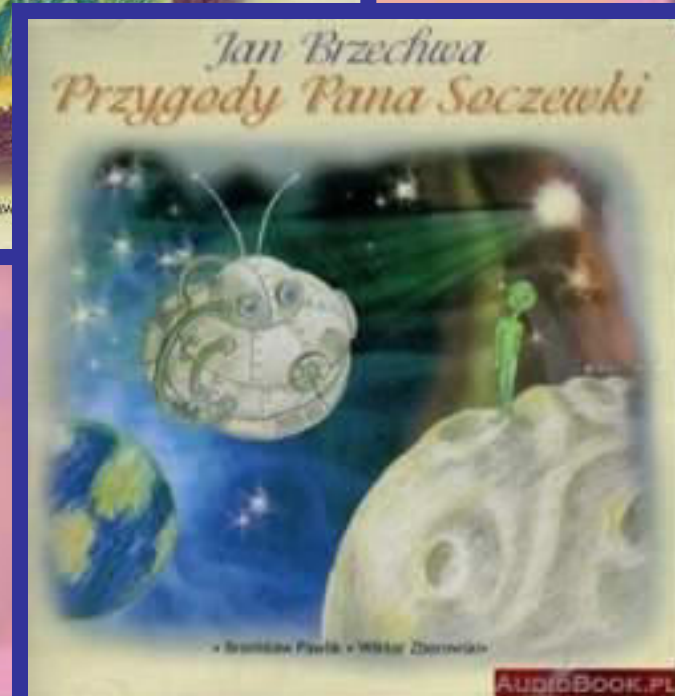
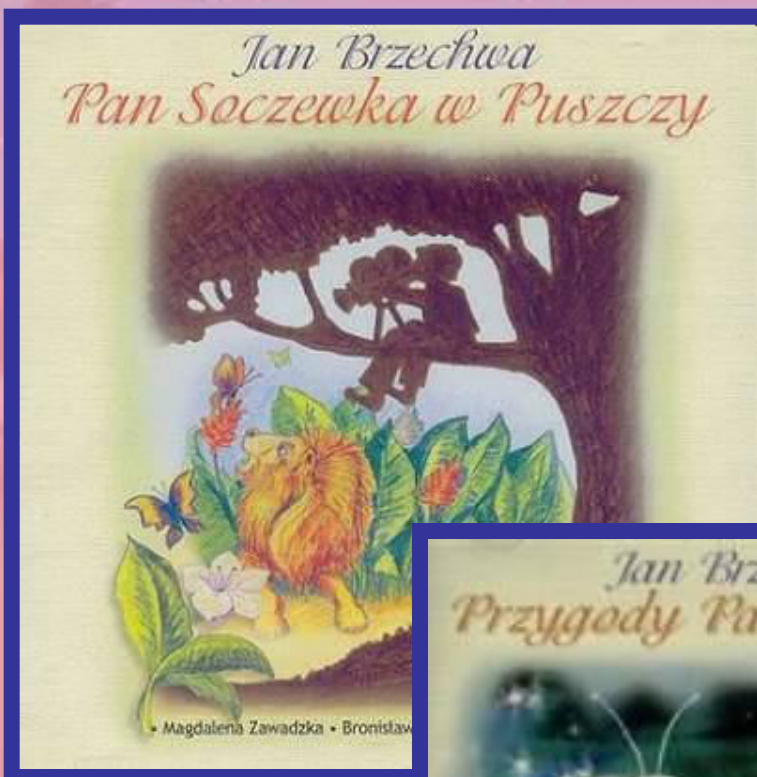
Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

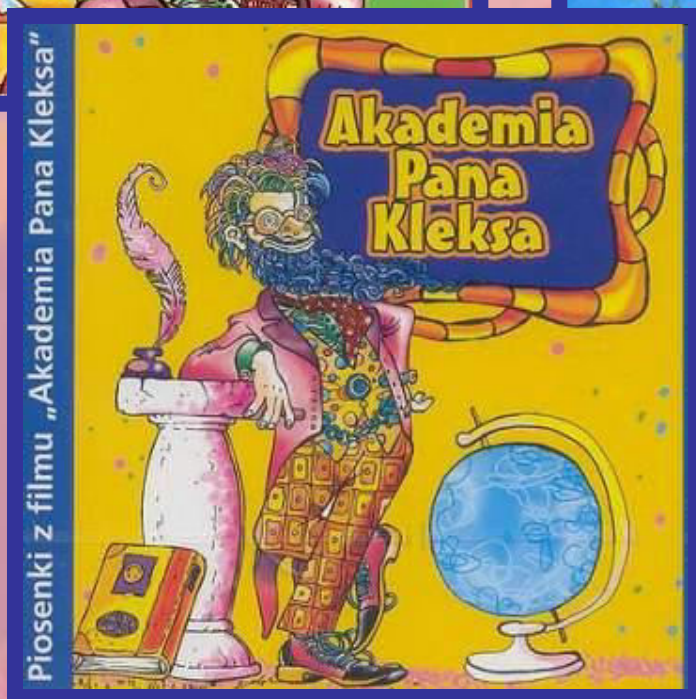
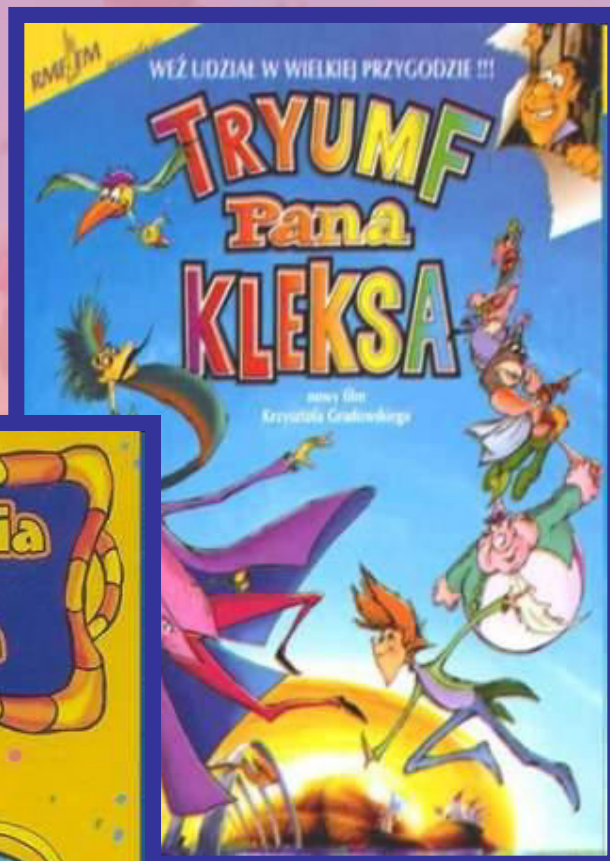
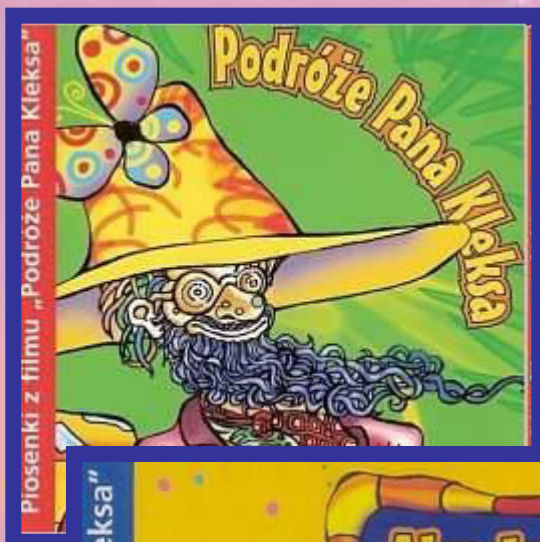
Tworząc sytuacje dowcipne a zarazem absurdalne, zmusza czytelnika do krytycznego stosunku wobec złych nawyków i skłonności. Paradoks, żart słowny i sytuacyjny widoczny jest np. w wierszach: „Sroka”, „Sum”, „Globus”. Utwory te pokazują właściwy porządek rzeczy, poprzez zastosowanie nonsensu uczą obserwacji i krytycznego myślenia.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Pod wpływem dynamicznego rozwoju nauki i techniki Brzechwa tworzy bań fantastyczno-naukową. Powstaje cykliczna opowieść fantastyczna o przygodach Pana Soczewki: „Pan Soczewka w puszczy” (1958), „Pan Soczewka na księżycu” (1959), „Pan Soczewka na dnie oceanu” (1960).

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Fantastyczne opowieści prozą to: „Akademia Pana Kleksa” (1965), „Podróże Pana Kleksa” (1961), „Triumf Pana Kleksa” (1965).

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

W zakończeniu jednej z najświetniejszych książek, która do dzisiaj wchodzi w skład lektur szkolnych – „Akademia Pana Kleksa”, autor identyfikuje się ze swoim bohaterem: „*Jestem autorem historii o panu Kleksie. Napisałem tę opowieść, gdyż ogromnie lubię opowiadania fantastyczne i pisząc je bawię się znakomicie*”.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Brzechwa to również autor wielu utworów scenicznych, do których należy szopka szkolna pt. „Wagary” (1953) czy „Teatr Pietruszki”, przedstawiający szkolne i podwórkowe problemy i perypetie z życia dzieci.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Adaptatorzy bardzo chętnie sięgali i sięgają do pełnych fantazji i humoru utworów Brzechwy. Z bogatego dorobku literackiego autora, na scenach teatrów dziecięcych, prezentowano m.in.: „Baśń o korsarzu Palemonie”, „Niezwykłą przygodę Pana Kleksa”, „Czerwonego Kapturka”, „Kopciuszka”, „Kota w butach”, „Jasia i Małgosię” i opracowany na podstawie „Kaczki Dziwaczki” - „Teatr Kaczki Dziwaczki”.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Utwory Brzechwy były również inspiracją dla reżyserów filmowych. Chyba największą popularnością dzieci i rodziców cieszyły się filmy o przygodach Pana Kleksa: „Akademia Pana Kleksa” (1983) i „Podróże Pana Kleksa” (1985) w reżyserii Krzysztofa Gradowskiego.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

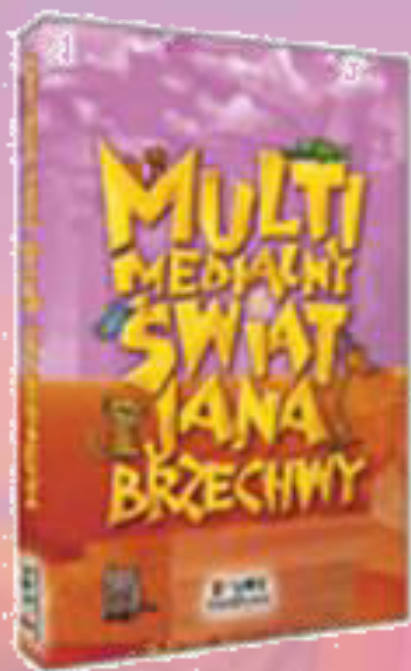
Brzechwa zburzył powagę morału i baśni, do jakiej przywykli współcześni mu pedagodzy i znawcy literatury. Często był krytykowany. Sam autor tak pisał w jednym ze swych felietonów:

„... książki – czarodziejki. Krytycy o nich nie piszą. Cmokierzy ich nie lansują. W księgarniach nie można ich dostać. A mimo to dzieje się coś z kategorii czarnoksięstwa: wszyscy je znają, czytają, lubią, cytują z pamięci”.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Brzechwa pasjonował się zonglerką słów i skojarzeń, językowym komizmem, rytmem, melodyjnością. Dlatego jego wiersze na długo pozostają w pamięci, stanowią repertuar konkursów recytatorskich. Kompozytorzy piszą do nich muzykę a dzieci już w przedszkolu śpiewają „Kaczkę Dziwaczkę” czy recytują wiersz „Na straganie”. W dobie malejącego czytelnictwa, w dobie telewizji, wideo i DVD, krótkie, dynamiczne i humorystyczne utwory Jana Brzechwy nie tracą na aktualności, są czytane i słuchane z zainteresowaniem. Pozbawione dłużyzn i patetyczności, uczą i bawią zarówno dzieci jak i dorosłych.

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

A oto krótki fragment tekstu Jerzego Kiersta, który był czytany Brzechwie na uroczystym jubileuszu w Teatrze Narodowym dnia 7 czerwca 1965 roku.

„... Niech to historia przekaże stuleciom, że Brzechwa ludziom, że nie tylko dzieciom!”

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Bibliografia:

Białek Zbigniew Józef: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1918-1939, Warszawa 1987

Frycie Stanisław: Literatura dla dzieci i młodzieży w latach 1945-1970, Warszawa 1982

Marianowicz Antoni (red): Akademia Pana Brzechwy, Warszawa 1984

Skrobiszewska Hanna: Brzechwa, Warszawa 1965

Urłub Helena (red): Pan Kleks na ekranie, Warszawa 1988

Jan Brzechwa - poeta, którego kochają dzieci i dorośli

Adresy stron www wykorzystanych w prezentacji:

- [informacje ogólne nt. Jana Brzechwy](#)
- obiekty graficzne dotyczące Jana Brzechwy
- obiekty multimedialne dotyczące Jana Brzechwy i jego twórczości